

**Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny
w Lipnie**

87 - 600 Lipno
ul. Kościuszki 18/20
tel. fax (54) 287 32 24

e-mail: psse.lipno@pis.gov.pl
www.psselipno.pl

OCENA STANU SANITARNEGO

I SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ

POWIATU LIPNOWSKIEGO

za 2014 r.

L.p.	Spis treści	Str.
	Wstęp	3
1.	Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych oraz ocena realizacji szczepień ochronnych.	5
2.	Stan sanitarny urządzeń do zaopatrywania w wodę. Jakość wody przeznaczanej do spożycia przez ludzi.	12
3.	Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej i kąpielisk.	18
4.	Ocena stanu sanitarnego placówek ochrony zdrowia.	22
5.	Warunki sanitarno-higieniczne środowiska pracy.	26
6.	Warunki sanitarno-higieniczne w placówkach nauczania, wychowania i wypoczynku.	33
7.	Stan sanitarny obiektów żywności, żywienia i przedmiotów użytku.	39
8.	Zapobiegawczy nadzór sanitarny.	47
9.	Działania z zakresu oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia.	50

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Lipnie wykonuje statutowe obowiązki poprzez sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego, prowadzenie działalności przeciwepidemicznej w zakresie chorób zakaźnych i innych chorób związanych z wykonywaną pracą. Ponadto Państwowa Inspekcja Sanitarna inicjuje, organizuje, prowadzi, koordynuje i nadzoruje działalność oświatowo-zdrowotną w celu ukształtowania odpowiednich postaw i zachowań zdrowotnych.

Celem działania PIS było podobnie jak w latach ubiegłych:

- ochrona zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych,
- zapobieganie powstawaniu i szerzeniu się chorób zakaźnych,
- ograniczanie zagrożeń związanych z zachorowaniem na choroby w tym zawodowe poprzez identyfikację i szacowanie skali zagrożeń, a także kształtowanie odpowiednich postaw i zachowań zbiorowości ludzkiej.

Zadania statutowe inspekcji sanitarnej były wykonywane przez pracowników Oddziału Zapobiegawczego i Bieżącego Nadzoru Sanitarnego oraz pracownika na samodzielnym stanowisku ds. Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia – ogółem 18 osób. Ponadto w PSSE Lipno zatrudnionych jest 6 osób tzw. administracji i obsługi.

W skład Oddziału wchodzi następujące sekcje i samodzielne stanowiska pracy:

- Sekcja Prewencji Chorób Zawodowych,
- Sekcja Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku,
- Sekcja Nadzoru Nad Obiektami Komunalnymi,
- Sekcja Nadzoru Przeciwepidemicznego,
- Stanowisko ds. Higieny Dzieci i Młodzieży,
- Stanowisko ds. Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego.

Powiat lipnowski nadzorowany przez PSSE Lipno obejmuje obszar o powierzchni 1016 km². (9 gmin – 1 miejska, 6 wiejskich, 2 miejsko – wiejskie) zamieszkały przez ok. 67,118 tys. ludności (zgodnie z GUS na dzień 30.06.2014r.).

Na dzień 31.12.2014r. w wykazie objętym nadzorem PSSE Lipno znajdowało się ogółem 1472 obiekty.

W roku 2014 przeprowadzono ogółem 1660 kontroli obiektów nadzorowanych i innych zgodnie ze zgłoszeniami.

Wydano 244 decyzje merytoryczne dotyczące przede wszystkim poprawy stanu sanitarno – technicznego nadzorowanych obiektów, 237 decyzji opłatowych na ogólną kwotę 21.476 zł. dot. kwestionowanych kontroli lub badań oraz 22 postanowienia dot. m.in. sprowadzania zwłok z zagranicy, zawieszenia postępowania w sprawie

ekshumacji i 25 tytułów wykonawczych dotyczących osób uchylających się od szczepień.

Wydano 208 opinii sanitarnych dotyczących m.in.: uzgodnień w zakresie oddziaływania przedsięwzięć na środowisko, dokumentacji projektowych, dopuszczenia do użytkowania obiektów budowlanych i innych spraw.

Nałożono ogółem 22 mandaty na kwotę 3150 zł, nie nakładano grzywien.

Na podstawie wystawionych przez PPIS w Lipnie tytułów wykonawczych Wojewoda Kujawsko – Pomorski wystawił 4 postanowienia o nałożeniu grzywny na ogólną kwotę 4400 zł.

Do PPIS w Lipnie wpłynęło ogółem 799 zgłoszeń zachorowań na choroby zakaźne podlegające rejestracji, w tym przeprowadzono ogółem 131 dochodzeń epidemiologicznych. Ponadto zgłoszono 115 pokąsań z czego 25 wymagało szczepień przeciw wścieklicznie. Przeprowadzono 2 dochodzenia epidemiologiczne w związku ze zbiorowymi zatruciami pokarmowymi i 1 dochodzenie w sprawie podejrzenia choroby zawodowej (wydano 2 decyzje).

PPIS w Lipnie obejmował nadzorem 8 zakażonych HBV i 12 zakażonych wirusem HCV.

W roku 2014 przyjęto 1857 próbek kału do badań laboratoryjnych od mieszkańców powiatu lipnowskiego.

Pobrano 97 próbek żywności (nie stwierdzono próbek kwestionowanych) i 161 próbek wody (w tym 28 kwestionowanych głównie ze względu na zawyżony poziom żelaza, manganu i mętności).

Ogółem rozdysponowano do placówek zdrowia 14237 preparatów szczepionkowych, 0,4 tys. strzykawek i 0,7 tys. igieł jednorazowego użytku.

W roku 2014 na terenie powiatu lipnowskiego nie stwierdzono zachorowań na choroby zakaźne, które wymagałyby podjęcia przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lipnie natychmiastowych działań w ramach wczesnego ostrzegania i reagowania dla zapobiegania i zwalczania chorób zakaźnych u ludzi.

Kontynuowano współpracę w zakresie nadzoru sanitarnego z innymi służbami i inspekcjami, głównie z Inspekcją Weterynaryjną, Policją oraz Powiatowym Centrum Zarządzania Kryzysowego w Lipnie.

W roku 2014 zorganizowano min. 51 szkoleń, w których uczestniczyło 3485 osoby. Ponadto w programach profilaktycznych prowadzonych przez PIS wzięło udział 4321 osób.

Główne programy profilaktyczne prowadzone w roku 2014 to:

- „Profilaktyczny Program w Zakresie Przeciwdziałania Uzależnieniu od Alkoholu, Tytoniu i innych Środków Psychoaktywnych” (m.in. zorganizowano 27 szkoleń dla dzieci i młodzieży oraz 6 szkoleń dla rodziców, spotkania prowadził specjalista terapii uzależnień Andrzej Olczyk),
- Krajowy Program Zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV (przeprowadzono 23 szkolenia dla młodzieży, które prowadził Roman Latoszyński przedstawiciel Krajowego Centrum ds. AIDS),
 - „Program Ograniczenia Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w Polsce,
 - „Trzymaj Formę!”,
 - „Czyste powietrze wokół nas”,
 - „Nie Pal przy mnie proszę”,
 - „Znajdź właściwe Rozwiązanie”,
 - „ARS- jak dbać o miłość”.

PPIS w Lipnie nie realizował żadnych inwestycji w roku 2014.

1. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych oraz ocena realizacji szczepień ochronnych.

Jednym z najistotniejszych celów działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest zapobieganie i zwalczanie chorób zakaźnych poprzez monitorowanie sytuacji epidemiologicznej, wdrażanie postępowania przeciwepidemicznego i profilaktycznego oraz nadzór nad planowaniem i wykonywaniem szczepień ochronnych, będących skuteczną formą zapobiegania chorobom zakaźnym.

W 2014 r. na terenie powiatu lipnowskiego nie stwierdzono zachorowań na choroby zakaźne, które wymagałyby podjęcia przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lipnie natychmiastowych działań w ramach wczesnego ostrzegania i reagowania dla zapobiegania i zwalczania chorób zakaźnych u ludzi.

Sekcja N.EP prowadziła nadzór nad grypą w oparciu o system nadzoru epidemiologicznego i wirusologicznego „SENTINEL”, współpracując z lekarzami podstawowej opieki zdrowotnej upoważnionymi w okresie występowania grypy, do pobierania próbek do diagnostyki wirusa grypy.

Kontynuowano także współpracę w zakresie nadzoru epidemiologicznego nad chorobami zakaźnymi i zakażeniami z innymi służbami i inspekcjami, głównie z Inspekcją Weterynaryjną.

Sytuację epidemiologiczną chorób zakaźnych w 2014r., charakteryzował w powiecie wzrost liczby wszystkich zarejestrowanych przypadków podlegających obowiązkowej rejestracji z 554 w 2013r. do 799 w bieżącym okresie sprawozdawczym.

W powiecie lipnowskim nie stwierdzono większych zagrożeń ze strony chorób zakaźnych. Nadzorowany przez PPIS w Lipnie teren jest wolny od zachorowań na błonicę, czerwonkę, dur brzuszny, odrę, a także kwalifikowanych jako sepsa niebezpiecznych zakażeń meningokokowych, pneumokokowych itp.

W 2014 r. odnotowano 2 ogniska zbiorowego zatrucia pokarmowego, do których doszło w mieszkaniach prywatnym.

Wyższe wskaźniki zapadalności w stosunku do roku 2013 stwierdzono głównie w przypadku zatruc wirusowych zakażeń jelitowych wywołanych przez rotawirusy, ospy wietrznej, styczości i narażenia na wściekliznę z koniecznością szczepień, i boreliozę. Niższą zapadalność odnotowano przede wszystkim dla biegunek i zakażeń żołądkowo-jelitowych BNO o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu zarówno ogółem jak i u dzieci do lat 2, zatruc pokarmowych wywołanych pałeczkami Salmonella i różyczki.

Zatrucia i zakażenia pokarmowe

Grupą chorób zajmujących w 2014 r. znaczącą pozycję, były choroby szerzące się drogą pokarmową. Wśród nich 10 przypadków stanowiły zatrucia wywołane pałeczkami Salmonella ze wskaźnikiem zapadalności 14,99. Dla porównania w 2013r. zarejestrowano 15 przypadków zatruc wywołanych tym czynnikiem etiologicznym. Jak więc widać liczba przypadków zmniejszyła się w porównaniu z analogicznym okresem roku 2013 pomimo zarejestrowania 2 ognisk zbiorowego zatrucia pokarmowego. Pierwsze ognisko wystąpiło w styczniu bieżącego roku w Lipnie. W wyniku zatrucia pokarmowego zachorowały 3 osoby, które nie wymagały hospitalizacji. Jedna z chorych leczona była w warunkach ambulatoryjnych (zgłosiła się do lekarza). Pozostałe 2 osoby przyjmowały leki łagodzące objawy jedynie w warunkach domowych. Dwa przypadki salmonellozy zakwalifikowano jako przypadki potwierdzone, natomiast jeden jako przypadek prawdopodobny. Czynnikiem etiologicznym, który wywołał zatrucie pokarmowe była Salmonella Infantis. Ze względu

na zbyt długi okres czasu, jaki upłynął od chwili wystąpienia zatrucia do ujawnienia ogniska (prawie 3 tygodnie), nie ustalono nośnika pokarmowego, źródła oraz przyczyny zatrucia pokarmowego.

Drugie ognisko zatrucia pokarmowego wystąpiło w marcu 2014 r. w mieście Skępe. W wyniku zatrucia pokarmowego zachorowały dwie osoby, które nie wymagały hospitalizacji i były leczone w warunkach ambulatoryjnych. Czynnikiem etiologicznym, który wywołał zatrucie pokarmowe była Salmonella Enteritidis.

Nośnikami pokarmowymi zatrucia były: dla pierwszego dziecka paluszki rybne smażone, wtórnie zanieczyszczone, natomiast dla drugiego - chleb panierowany w jajku - smażony (spożywany przez kilka dni). Źródłem zakażenia były pierwotnie zakażone jajka, użyte do przygotowania w/w potraw.

Zapadalność na zatrucia pokarmowe wywołane pałeczkami Salmonella sp. w powiecie lipnowskim była niższa od zapadalności wojewódzkiej.

W okresie sprawozdawczym zanotowano wzrost liczby zarejestrowanych przypadków zakażeń jelitowych, w których czynnikiem etiologicznym były rotawirusy. Wskaźnik zapadalności wyniósł 73,01 podczas gdy w roku 2013 osiągnął wartość 57,92. Zapadalność na tę jednostkę chorobową w powiecie lipnowskim była jedną z najniższych w regionie i niższa niż ta, jaką zanotowano w województwie kujawsko-pomorskim gdzie osiągnęła wartość 99,91.

Choroby przenoszone przez naruszenie ciągłości tkanek

Wirusowe zapalenie wątroby typu B i C

Na terenie nadzorowanym przez PPIS w Lipnie stwierdzono w 2014r. 6 przypadków wirusowego zapalenia wątroby typu B – BNO (zap. 8,92). Zakwalifikowanie powyższych przypadków do BNO wiąże się ze zmianą definicji choroby dotyczącej wirusowego zapalenia wątroby typu B obowiązującej w 2014r. Przypadki te nie spełniają kryteriów definicji przewlekłego WZW typu B ze względu na pojedyncze (+) wyniki badania antygenu powierzchniowego. W analogicznym okresie 2013r. do PPIS w Lipnie zgłoszono 2 przypadki przewlekłego WZW typu B. W okresie sprawozdawczym zarejestrowano 2 zachorowania na przewlekłe WZW typu C

Sytuacja epidemiologiczna dotycząca WZW typu B w powiecie lipnowskim na tle powiatów ościennych przedstawiała się korzystnie. Dla jasnego obrazu sytuacji należy wspomnieć jednak, że obecnie w ramach nadzoru epidemiologicznego, jako zapalenie wątroby rejestrowane są również zakażenia, które nie odpowiadają definicji przypadku WZW typu B przewlekłego i są rejestrowane jako WZW typu B – BNO. Przed

wprowadzeniem nowej definicji przypadku klasyfikowane one były jako zakażenia bezobjawowe. W analizowanym okresie wszystkie 6 przypadków zaklasyfikowano jako WZW typu B – BNO.

HIV/AIDS

W okresie sprawozdawczym do PPIS w Lipnie nie zgłoszono żadnego nowo wykrytego zakażenia HIV podczas gdy w 2013 r. otrzymano 5 zgłoszeń.

Zakażenia inwazyjne

W 2014 r. podobnie jak w roku 2013 nie odnotowano zachorowań na inwazyjne choroby wywołane przez *Streptococcus pneumoniae*, *Haemophilus influenzae*. Zarejestrowano natomiast 8 przypadków zachorowań na różę – chorobę wywołaną przez *Streptococcus pyogenes*. Zapadalność na tę jednostkę chorobową wyniosła 11.92 i była niższa niż w województwie kujawsko-pomorskim (21,19).

Zakażenia ośrodkowego układu nerwowego

W roku sprawozdawczym 2014 na terenie powiatu lipnowskiego stwierdzono 1 zachorowanie na wirusowe zapalenie opon mózgowych nie określone podczas gdy w 2013 r. nie zarejestrowano żadnego przypadku neuroinfekcji.

Choroby przenoszone przez kleszcze

W roku sprawozdawczym 2014 r. z terenu nadzorowanego przez PPIS w Lipnie zgłoszono 11 zachorowań na boreliozę (wsk. zap.16,39), to jest o trzy więcej niż w roku 2013. Zapadalność na powyższą jednostkę chorobową w powiecie lipnowskim była niższa niż w województwie kujawsko-pomorskim (19,80).

Gruźlica

Według danych o zachorowaniach na gruźlicę wynika, że w powiecie lipnowskim w 2014r. zachorowała 1 osoba a wskaźnik zapadalności wyniósł 1,49 podczas gdy w 2013r. zarejestrowano 15 nowych zachorowań ze wskaźnikiem zapadalności 22,28.

Choroby przenoszone drogą płciową

W okresie sprawozdawczym na terenie nadzorowanym przez PPIS w Lipnie nie stwierdzono żadnego zachorowania.

Grypa i zachorowania grypopodobne

W 2014r. z terenu nadzorowanego przez PPIS w Lipnie zgłoszono 316 przypadków zachorowań na grypę i infekcje grypopodobne – zapadalność 470,02 podczas gdy w 2013 r. 390 zachorowań a wskaźnik zapadalności wyniósł 578,00. W 54 % zachorowania dotyczyły dzieci w wieku 0-14 lat. W sezonie 2013/2014 prowadzony był zintegrowany epidemiologiczny i wirusologiczny nadzór nad grypą w systemie SENTINEL. Na terenie powiatu lipnowskiego nie stwierdzono żadnego potwierdzonego laboratoryjnie przypadku zachorowania na grypę.

Profilaktyka wścieklizny u ludzi

W 2014r. zanotowano 115 pokąsań przez zwierzęta. Pomimo wzmożonego nadzoru epidemiologicznego polegającego na ustaleniu właścicieli zwierząt i współpracy z Inspekcją Weterynaryjną, zwiększyła się w porównaniu z 2013 r. liczba przypadków wymagających profilaktyki przeciw wściekliznie (25 pokąsań ze wskaźnikiem zapadalności 37,25). Dla porównania w 2013 r. szczepienia przeciwko wściekliznie przeprowadzono u 16 osób (23,76). Wskaźnik zapadalności, jeżeli chodzi o narażenie na wściekliznę w powiecie lipnowskim był wyższy od zapadalności wojewódzkiej (23,77).

Choroby zakaźne objęte programem obowiązkowych szczepień ochronnych.

Sytuacja epidemiologiczna chorób zwalczanych w ramach programu szczepień ochronnych była zadawalająca. Z terenu nadzorowanego przez PPIS w Lipnie nie zgłoszono żadnego przypadku zachorowań na błonicę, tężec, poliomyelitis oraz zakażeń wywołanych przez *Haemophilus influenzae*.

Nagminne zapalenie przyusznic (świnka)

W roku 2014 zarejestrowano 4 przypadki zachorowań na świnkę. Zapadalność na tę jednostkę chorobową w powiecie lipnowskim wyniosła 5,96 podczas gdy w 2013r. osiągnęła wartość 4,46.

Ospa wietrzna

W analizowanym okresie zarejestrowano 427 zachorowań na drugą chorobę wieku dziecięcego, jaką jest ospa wietrzna (wsk. zap. 636,19). Dla porównania w roku sprawozdawczym 2012, do PPIS w Lipnie zgłoszono 205 przypadków zachorowań (wsk. zap. 304,45). Pomimo ponad 2 krotnego wzrostu liczby zachorowań,

zapadalność na powyższą jednostkę chorobową w powiecie lipnowskim była niższa od tej jaką zanotowano w województwie kujawsko-pomorskim.

Różyczka

W 2014 r. w porównaniu z rokiem 2013 zaobserwowano spadek liczby zachorowań na różyczkę. O ile w 2013 r. do PSSE zgłoszono 23 przypadki, to w okresie sprawozdawczym liczba zachorowań wyniosła 7 ze wskaźnikiem zapadalności 10,43.

Porównując dane otrzymane z powiatów ościennych należy stwierdzić, że zapadalność na powyższą jednostkę chorobową była najniższa w regionie oraz niższa od zapadalności wojewódzkiej – 13,73. Najwyższy wskaźnik zapadalności na 100 tys. mieszkańców stwierdzono na terenie nadzorowanym przez PPIS w Rypinie – 28,86.

Płonica

W okresie sprawozdawczym w porównaniu z rokiem 2013 zanotowano znaczący wzrost liczby zachorowań na płonicę. Zapadalność na tą jednostkę chorobową wyniosła 59,60, podczas gdy w roku 2013 osiągnęła ponad 4 krotnie niżą wartość tj. wartość 19,31. Pomimo ponad 2 krotnego wzrostu liczby zachorowań, zapadalność na powyższą jednostkę chorobową w powiecie lipnowskim była niższa od tej jaką zanotowano w województwie kujawsko-pomorskim (87,00).

Krztusiec

W roku 2014 r. do PSSE w Lipnie zgłoszono 3 przypadki zachorowania (zapadalność 4,47), podczas gdy w roku 2013 nie stwierdzono żadnego przypadku tej choroby. Analiza danych otrzymanych z ościennych Stacji Sanitarno-Epidemiologicznych wykazała, że wskaźnik zapadalności na krztusiec jaki stwierdzono na terenie nadzorowanym przez PPIS w Lipnie był niższy od wskaźnika wojewódzkiego (14,30).

Ocena realizacji szczepień ochronnych

Analiza wykonawstwa szczepień ochronnych u dzieci i młodzieży oraz osób w sposób szczególny narażonych na zakażenie w roku 2014 utrzymuje się na zadowalającym poziomie, porównywalnym z wynikami uzyskanymi w latach poprzednich, mimo wzrastającego problemu „ruchu antyszczepionkowego”. W roku

2014 czternaścioro dzieci nie zostało zaszczepionych w obowiązujących terminach ze względu na brak zgody opiekunów.

W bieżącym roku nie odnotowano większych problemów w dostawach preparatów szczepionkowych, w związku z powyższym nie było przeszkód w realizacji szczepień zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych.

Szczepienie BCG u noworodków w ciągu 24 godzin po urodzeniu wykonano na poziomie 97,08%. Pięcioro dzieci zostało zaszczepionych w ciągu 2 tygodni od daty urodzenia, 12 po 14 dniu życia, 1 dziecko zaszczepiono w 12 miesiącu życia.

W przypadku szczepień przeciwko wirusowemu zapaleniu wątroby typu B odsetek dzieci w 1 roku życia zaszczepionych trzema dawkami wynosi 39,70%, dawką pierwotną przeciw błonicy, tężcowi, krztuścowi i poliomyelitis szczepiono 60,61% niemowląt (w 2013 roku – 63,07%).

Szczepienia ochronne p/ko zakażeniom wywołanym przez *Haemophilus influenzae* wykonywane są w pierwszym roku życia dziecka równocześnie ze szczepieniami p/ko błonicy, tężcowi, krztuścowi i poliomyelitis więc procent wykonalności jest taki sam – 60,61%. Natomiast szczepienia uzupełniające w drugim roku życia wykonano w 55,91%.

Szczepienia dzieci w drugim roku życia przeciwko WZW typu B pełnym cyklem wykonano w 98,92% natomiast przeciwko błonicy, tężcowi, krztuścowi i poliomyelitis - 55,91% (dawka uzupełniająca)

Szczepienie podstawowe przeciwko odrze, śwince i różyczce dla dzieci w 13-14 miesiącu życia wykonano na poziomie 88,17%.

Stan zaszczepienia dzieci w 10 roku życia przypominającą dawką szczepionki przeciw odrze, śwince i różyczce w roku 2014 wyniósł 96,96%.

Szczepienia przypominające dla sześciolatków przeciwko błonicy, tężcowi, krztuścowi i poliomyelitis wykonano w 96,21% (rok 2013- 97,28%).

Dzieci w 14 roku życia zostały zaszczepione II dawką przypominającą przeciwko błonicy i tężcowi w 99,05% natomiast III dawkę przypominającą Td w 19 roku życia podano u 97,97% młodzieży.

Szczepienia przeciwko WZW typu B osób ze styczności z nosicielami HBs (+) osiągnęły poziom 96,47%, natomiast u pracowników służby zdrowia stan zaszczepienia wyniósł 88,54%.

Szczepienia zalecane

Choroba p/w której wykonano szczepienie	ROK 2013 (liczba osób)	ROK 2014 (liczba osób)
Kleszczowe zapalenie mózgu	2	6
Neisseria meningitidis	16	23
Brodawczak ludzki	6	5
Grypa	1821	1681
Biegunka rotawirusowa	44	52

2. Stan sanitarny urządzeń do zaopatrywania w wodę. Jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Ogółem według ewidencji na 31.12.2014r. - 19 wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę oraz 5 innych podmiotów zaopatrujących w wodę.

W roku 2014 skontrolowano wszystkie wodociągi. W związku z faktem zawieszenia w sezonie letnim udostępniania domków letniskowych w Gospodarstwie Agroturystycznym „ŁĄKIE” w Rumunkach Skępskich, gm. Skępe (wodociąg zaopatrywał jedynie 2 przyłącza) nie pobierano prób zgodnie z harmonogramem, badania były przeprowadzane w ramach kontroli wewnętrznej i przeprowadzono kontrolę w zakresie wykonania nakazów decyzji dotyczących stanu technicznego stacji uzdatniania.

Według szacunkowych danych w roku 2014 z wody produkowanej przez wodociągi powiatu lipnowskiego korzystało 65,896 tys. mieszkańców (w tym 424 osoby zamieszkujące poza powiatem lipnowskim). Ponadto 487 osób powiatu lipnowskiego posiada dostęp do wody z sieci wodociągów publicznych z poza powiatu. Na ogólną liczbę ludności w powiecie lipnowskim - 67,118 tys. (dane z GUS na 30.06.2014r.) 65,959 tys. osób korzystało z wody z wodociągów, co stanowiło ok. 98% ludności (wzrost o 1% w stosunku do poprzedniego roku).

Wodę odpowiadającą (w tym warunkowo dopuszczoną) wymaganiom rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2007r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. Nr 61, poz. 417 z późniejszymi zmianami), dostarczały wszystkie 19 skontrolowanych wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę i 5 innych podmiotów zaopatrujących w wodę.

Z wody wodociągowej spełniającej wymogi rozporządzenia Ministra Zdrowia korzystało 65,472 tys. mieszkańców powiatu, a więc 100 % ludności korzystającej z wody produkowanej przez wodociągi powiatu lipnowskiego (podobnie jak w roku 2013). Żadnego ze skontrolowanych w 2014r. obiektów nie oceniono jako urządzenie dostarczające wodę o złej jakości mikrobiologicznej.

W roku 2014 przeprowadzono ogółem 58 kontroli i pobrano ogółem 134 próbki wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi do badań laboratoryjnych (w tym 99 w zakresie monitoringu kontrolnego, 24 monitoringu przeglądowego i 11 w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego).

Ogółem wydano 23 decyzje merytoryczne (w tym 7 decyzji zmieniających i 2 decyzje umarzające wszczęte postępowania administracyjne) oraz 14 opłatowych. Wydane decyzje merytoryczne dotyczyły ponadto poprawy jakości wody – 4; ocen higienicznych – 10.

Wystosowano 5 upomnień, 1 tytuł wykonawczy, nałożono 4 mandaty karne na ogólną kwotę 500,00 zł. Nie nakładano grzywien.

- Wystosowano 22 wystąpienia dotyczące jakości wody i kontroli wewnętrznej.

W roku 2014 wydano 9 ocen obszarowych za 2013r. dotyczących jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w poszczególnych nadzorowanych gminach. Ponadto wydano 98 okresowych ocen przydatności wody do spożycia przez ludzi.

Wodociągi o produkcji	Liczba obiektów w ewidencji	Liczba obiektów skontrolowanych	Liczba kontroli	Liczba pobranych próbek wody	Liczba wydanych decyzji	
					merytorycznych	opłatowych
<100 m ³ / d	1	1	2	6	0	0
101 - 1000 m ³ / d	15	15	35	32	14	9
1001 - 10000 m ³ / d	3	3	6	78	1	3
Inne podmioty zaopatrujące w wodę	5	5	6	18	8	2

Wodociągi o produkcji	Decyzje merytoryczne			
	jakość wody	zmieniające	oceny higieniczne	umorzenia
<100 m ³ / d	0	0	0	0
100 - 1000 m ³ / d	2	2	8	2
1000 - 10000 m ³ / d	0	0	1	0
Inne podmioty zaopatrujące w wodę	2	5	1	0

Wodę odpowiadającą (w tym warunkowo dopuszczoną) wymaganiom rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2007r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. Nr 61, poz. 417 z późniejszymi zmianami), na dzień 31.12.2014r.,), dostarczały wszystkie z 19 skontrolowanych wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę i 5 innych podmiotów zaopatrujących w wodę.

Wodę z 1 wodociągu zbiorowego zaopatrzenia (wodociąg publiczny Dobrzyń n.Wisłą), po przedstawieniu przez gestora zakresu działań naprawczych, PPIS w Lipnie w roku 2011 decyzjami dopuścił warunkowo do spożycia przez ludzi, ustalając dopuszczalne maksymalne wartości dla parametrów niezgodnych z załącznikiem Nr 3 pkt B rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2007r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. Nr 61, poz. 417 z późniejszymi zmianami) dla manganu do 100 µg/l; barwy do 40 mg/l (zmiana dopuszczalnej wartości – decyzja zmieniająca 2014r.), utlenialności do 7,0 mg/l w terminie do 31.12.2014r.

W grudniu 2014r Gmina Dobrzyń n. Wisłą – właściciel obiektu, poinformował, że w roku 2014 opracowano 2 projekty: budowy nowej stacji uzdatniania wody i projekt tymczasowej rozbudowy istniejącej SUW (do czasu uruchomienia nowej). W grudniu również zakupiono dodatkowy filtr kwarcowo – katalityczny i aerator pojemnościowy. Na I kwartał 2015r. zaplanowano ich instalację, natomiast uzyskanie poprawy jakości wody nie później niż do 30 czerwca 2015r. Zgodnie z wnioskiem właściciela i eksploatatora wodociągu w grudniu wszczęto postępowania administracyjne w sprawie zmiany terminów wykonania w/w decyzji. W wodę warunkowo dopuszczoną do spożycia zaopatrywanych było około 4,381 tys. ludności i dotyczyło to wodociągu Dobrzyń nad Wisłą.

W okresie sprawozdawczym stwierdzano przekroczenia norm fizykochemicznych w próbkach wody pobranych w ramach nadzoru sanitarnego (21 kwestionowanych na 134 pobranych) jak i w ramach kontroli wewnętrznej z niektórych obiektów. Przekroczeń nie stwierdzono w 10 obiektach na 24 skontrolowane. Przekroczenia najczęściej dotyczyły poziomu manganu, żelaza, utlenialności, mętności, barwy. W 1 przypadku wydano decyzje na doprowadzenie jakości wody do obowiązujących norm (wykonana), w 2 przypadkach umorzono wszczęte postępowanie (działania naprawcze podjęte niezwłocznie usunęły nieprawidłowości) pozostałe miały charakter chwilowy (nie potwierdzały się w badaniach kontrolnych, bądź były eliminowane w ciągu trzydziestu dni).

Stwierdzone przekroczenia norm nie stwarzały zagrożenia wystąpienia niekorzystnych skutków dla zdrowia użytkowników. Woda jednak może posiadać zabarwienie, mętność co jest wykrywane i nieakceptowane przez konsumentów.

W grupie „inne obiekty zaopatrujące w wodę” zgodnie z wystąpieniami PPIS w Lipnie właściciel wodociągu lokalnego Zajazd „KAMA Kowalski” Rumunki Skępskie, gm. Skępe uzyskał decyzję zatwierdzającą zmianę technologii uzdatniania wody polegającą na wprowadzeniu zmiękczenia za pomocą tabletek solnych i koagulacji siarczanem glinu.

W roku 2014 stwierdzono nieprawidłowości w składzie mikrobiologicznym wody w 4 nadzorowanych urządzeniach wodociągowych:

- wodociąg publiczny Dobrzyń n.W w miesiącu styczniu w 1 z trzech badanych próbek wody w ramach nadzoru sanitarnego stwierdzono przekroczenie normy bakterii grupy coli w stałym punkcie poboru wody (25 jtk). Wydano decyzję zakazującą użytkowanie wody przeznaczonej do spożycia w budynku Zespołu Szkół w Dobrzyniu nad Wisłą i obowiązek zapewnienia wody dobrej jakości z innego źródła (zapewniono wodę konfekcjonowaną). Kontrolne badania wody w stałych punktach monitoringowych (SUW i sieć) wykazały poprawę jakości w zakresie bakterii grupy coli (stwierdzone wartości 0 jtk), jednak stwierdzono nieprawidłowe zmiany w ogólnej liczbie mikroorganizmów w 1 ml wody w temp. 22°C po 72 h (212 jtk - > 300 jtk). W związku z powyższym wydano decyzję zmieniającą dopuszczając użytkowanie wody po uprzednim jej przegotowaniu. Poprawę jakości wody, potwierdzoną kolejnymi badaniami wody na SUW i w stałych punktach poboru wody na sieci, uzyskano dopiero w miesiącu kwietniu.
- wodociąg lokalny PinguinLutosa Foods Sp. z o. o. Lipno w miesiącu czerwcu w 2 pobranych próbkach wody w ramach nadzoru sanitarnego stwierdzono przekroczenie norm mikrobiologicznych (bakterie grupy coli 3 – 5 jtk; Escherichia coli 3 – 5 jtk, ogólna liczba mikroorganizmów w 1 ml wody w temp. 22°C po 72 h - > 300 jtk). Wydano decyzję zakazującą użytkowanie wody przeznaczonej do spożycia i obowiązek zapewnienia wody dobrej jakości z innego źródła (dla pracowników zapewniono wodę konfekcjonowaną). Działalność produkcyjna została wstrzymana do czasu uzyskania pozytywnych wyników mikrobiologicznych wody. Poprawę jakości wody, potwierdzoną badaniami wody na SUW i w stałych punktach poboru wody na sieci, uzyskano niezwłocznie.

- Wodociąg publiczny Wólka, gm. Skępe w październiku w 1 z trzech badanych próbek wody w ramach nadzoru sanitarnego stwierdzono przekroczenie normy bakterii grupy coli w stałym punkcie poboru wody (2 jtk), co potwierdzono w kontrolnych próbach wody (3 jtk). Wydano decyzję stwierdzającą w miejscowości Likiec, gm. Skępe warunkową przydatność wody do spożycia po uprzednim jej przegotowaniu. Kontrolne badania wody w stałych punktach monitoringowych (SUW i sieć) wykazały poprawę jakości.
- Wodociąg lokalny RSP Lenie Wielkie, gm. Dobrzyń n. Wisłą - w listopadzie zgodnie z zatwierdzonym harmonogramem kontroli wewnętrznej przedstawiciel właściciela (brak przeszkolenia) pobrał 3 próbki do badań laboratoryjnych. Na podstawie sprawozdań z badań stwierdzono obecność bakterii grupy coli we wszystkich próbkach 1 – 2 jtk. Właściciel nie poinformował niezwłocznie o pogorszeniu jakości wody, próby były pobierane przez osoby nie posiadające przeszkolenia, bez uzgodnienia wydano komunikat o ograniczeniu w korzystaniu z wody, wprowadzono dezynfekcję wody podchlorynem sodu i pobrano próbki kontrolne. W ramach nadzoru bieżącego przeprowadzono kontrolę w zakresie stosowania procedury dotyczącej postępowania na wypadek pogorszenia jakości wody i pobrano próby kontrolne. W związku ze stwierdzeniem nieprawidłowości w zakresie kontroli wewnętrznej nałożono mandat karny w wysokości 100,00 zł. Badania kontrolne wykazały poprawę jakości w zakresie bakterii grupy coli. Jednak stwierdzono nieprawidłowe zmiany w ogólnej liczbie mikroorganizmów w temp. $22^{\circ}\pm 2^{\circ}$ C – 122-257 jtk Wszczęto postępowanie w sprawie jakości wody i w sprawie ustalenia wysokości opłaty.

W ciągu roku w dwóch przypadkach w kontroli wewnętrznej stwierdzono przekroczenia norm mikrobiologicznych w pojedynczych próbkach wody (enterokoki 3 jtk – wodociąg publiczny Chalin, gm. Dobrzyń n. Wisłą; bakterie grupy coli 1jtk – wodociąg publiczny Kukowo, gm. Skępe). Badania kontrolne w ramach kontroli wewnętrznej nie potwierdziły nieprawidłowych zmian. W obydwu przypadkach dostawcy wody nie poinformowali niezwłocznie o pogorszeniu jakości wody. Przeprowadzone kontrole sanitarne w zakresie stosowania procedury w przypadku pogorszenia jakości wody, wykazały nieprawidłowości – nałożono na osoby odpowiedzialne 2 mandaty karne po 100,00zł, obciążono kosztami kontroli.

Bardzo trudno ustalić źródła skażenia. Jednak w wyżej wymienionych przypadkach prawdopodobną przyczyną było rozszczelnienie sieci wodociągowej lub nie

zachowanie standardów higienicznych podczas prac modernizacyjnych czy konserwatorskich.

W jednym przypadku (dot. wodociągu publicznego Wielgie) nie przeprowadzono badań w ustalonym terminie. Ponadto wykonane w późniejszym terminie nie obejmowały wszystkich ustalonych parametrów. Przeprowadzona kontrola w zakresie oceny prowadzonej kontroli wewnętrznej wykazała nieprawidłowości. W związku z powyższym na osobę odpowiedzialną mandat karny w wysokości 200,00zł, obciążono kosztami kontroli.

Powszechna dostępność wody i jej odpowiednia jakość jest jednym z podstawowych warunków zdrowia ludności. Urządzenia służące publicznemu zaopatrywaniu w wodę są pod stałym nadzorem Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej Lipnie.

W roku 2014 zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2007r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. Nr 61, poz. 417 z późniejszymi zmianami) wszyscy producenci wody zaopiniowali harmonogramy badań w ramach kontroli wewnętrznej i podpisali protokoły uzgodnień. Wykonywanie tych badań w większości było zadawalające. W kilku przypadkach bardzo wydłużał się okres otrzymania wyników od czasu poboru próbek (dot. głównie badań monitoringu przeglądowego). Niepokojący jest fakt braku niezwłocznego powiadomienia o stwierdzanych przekroczeniach przez wykonujących badania (dotyczy laboratoriów zewnętrznych) jak i przez dostawców wody. Każdorazowo, gdy stwierdzano nieprawidłowości pisemnie pouczano producentów wody o obowiązkach w tym zakresie, powiadamiając również właścicieli wodociągów. W 4 przypadkach osoby zobowiązane karano mandatem karnym.

W roku 2014 stwierdzane odchylenia od aktualnie obowiązujących norm sanitarnych - dotyczyły głównie poziomu manganu, żelaza, mętności i barwy (najczęściej w wodzie podawanej do sieci i w odcinkach sieci w bliskiej odległości od SUW). Należy nadmienić, że stwierdzane przekroczenia norm fizykochemicznych nie stwarzały zagrożeń dla zdrowia a mogły jedynie powodować uciążliwości dla użytkowników.

Prowadzone postępowania administracyjne, zwiększona świadomość konsumentów, a także coraz częstsze zainteresowanie mediów, wymuszają na producentach wody większą dbałość o jej jakość. Jednak brak efektów w tym zakresie wiąże się często z brakiem świadomości u producentów o ważności tych problemów, a także niedostatecznymi ilościami środków finansowych kierowanych na te zadania przez samorządy.

W roku 2014 stwierdzane zanieczyszczenie mikrobiologiczne wody prawdopodobnie spowodowane było brakiem rygoru sanitarnego podczas usuwania awarii i prowadzenia prac modernizacyjnych.

W związku z przeprowadzonymi modernizacjami i budową nowych SUW należy stwierdzić, że stan sanitarno – techniczny większości jest bardzo dobry.

3. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej i kąpielisk.

Obiekty użyteczności publicznej to grupa bardzo różnorodna. Należą do niej obiekty ewidencjonowane m.in. zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej (75 obiektów), obiekty noclegowe (25 obiektów), cmentarze, domy przedpogrzebowe i pomieszczenia do przechowywania zwłok (37 obiektów) i inne obiekty m.in. obiekty kulturalno – widowiskowe (41 obiektów), obiekty sportowe (10), apteki i punkty apteczne (32), stacje paliw (20).

W roku 2014 roku Państwowa Powiatowa Inspekcja Sanitarna w Lipnie skontrolowała ogółem 290 obiektów oraz 30 środków transportu.

Przeprowadzono 355 kontroli na 278 planowanych.

Większa liczba przeprowadzonych kontroli niż planowanych wynikała głównie z kontroli obiektów nieewidencjonowanych, nowo otwartych, rekontroli itp.

Ogółem wydano 84 decyzje administracyjne:

- 43 decyzje dot. ekshumacji i przewiezienia bądź przeniesienia szczątków zwłok,
- 21 decyzji merytorycznych (dot. 10 poprawy stanu sanitarno – technicznego, 5 umarzających wszczęte postępowanie administracyjne w sprawie stwierdzonych nieprawidłowości, 2 zmieniające, 4 dotyczące jakości wody w tym: 2 w związku z przekroczeniami norm w wodzie ciepłej – Legionella, 1 wody basenowej i 1 warunkowa przydatność wody do spożycia ze studni obozu harcerskiego),
- 20 decyzji płatniczych dotyczących kwestionowanych kontroli.

Wystosowano 21 wystąpień. Wydano 4 upomnienia. Nałożono 2 mandaty na łączną sumę 400,00 zł.

W roku sprawozdawczym żadnego obiektu nie oceniono negatywnie.

Uzyskano poprawę stanu 2 obiektów (cmentarze) ocenionych w 2013r. jako złe pod względem higieniczno – sanitarnym i technicznym - tylko technicznym (dot. gromadzenia odpadów w betonowych boksach bez zadaszenia) - zapewniono

prawidłowe kontenery do gromadzenia odpadów. Ponadto w roku 2014 zgodnie z prowadzonymi postępowaniami wyegzekwowano poprawę warunków gromadzenia odpadów na 3 cmentarzach.

W obiektach nadzorowanych w okresie sprawozdawczym stwierdzano nieprawidłowości dotyczące głównie: stanu sanitarno-technicznego ścian, sufitów i podłóg, braku prawidłowo wyposażonego pomieszczenia porządkowego, stanowiska mycia rąk oraz braku odpowiedniej wentylacji i nieprawidłowych warunków gromadzenia odpadów (dot. 15 obiektów: 2 kulturalno-widowiskowych, 2 obiektów sportowych, zakładu fryzjerskiego, 2 stacji paliw i 3 pomieszczeń do przechowywania zwłok, 3 cmentarzy). Ponadto w 2 obiektach (stacja paliw i pomieszczenie do przechowywania zwłok) nałożono na właścicieli mandaty karne z uwagi na stwierdzone nieprawidłowości higieniczne dotyczące m. in. braku: bieżącej czystości i środków dezynfekcyjnych z aktualną datą ważności oraz zniszczonego i uszkodzonego wyposażenia pomieszczeń obsługi klientów.

We wszystkich przypadkach wszczynano postępowania administracyjne umarzone w przypadku niezwłocznego usunięcia nieprawidłowości lub wydawano decyzje z ustalonymi terminami.

W związku z trudnościami wyegzekwowania nałożonych obowiązków w terminach ustalonych decyzjami wydano 4 upomnienia (dot. obiektów: sportowego, noclegowego i cmentarza).

Dodatkowo w okresie sprawozdawczym wydawano zalecenia doraźne dotyczące m.in.:

- przedstawienia do wglądu umowy na wywóz odpadów komunalnych z prowadzonej działalności, procedury i dokumentów kontroli wewnętrznej procesu sterylizacji – przedłożono wymagane dokumenty;
- stosowania w solarium środka dezynfekcyjnego o zbyt długim czasie dezynfekcji – zakupiono środek o czasie dezynfekcji powierzchni do 1 minuty.

Na podstawie nadzoru nad jakością wody basenowej na Krytej Pływalni w Lipnie stwierdzono trzykrotnie nieprawidłowe zmiany w składzie mikrobiologicznym:

- 2 dot. liczby bakterii grupy coli w 1 punkcie poboru – 20 jtk, znaczny wzrost ogólnej liczby mikroorganizmów w $36 \pm 2^{\circ}\text{C}$ po 48 godz. w 2 punktach 202 – 246 jtk. – Podjęte niezwłocznie działania naprawcze i badania kontrolne potwierdziły wyeliminowanie zanieczyszczeń.
- 1 dot. 2 próbek wody pobranych w ramach nadzoru z niecki basenu rekreacyjnego, w których stwierdzono obecność - *Pseudomonas aeruginosa*

78 jtk i 84 jtk. Pomimo braku ustalonych wymagań mikrobiologicznych dla wody basenowej PPIS w Lipnie stwierdził realne zagrożenie dla zdrowia użytkowników wobec czego decyzją administracyjną nakazał natychmiastowe wyłączenie z użytkowania niecki rekreacyjnej Krytej Pływalni w Lipnie, Plac 11-go Listopada 13A do czasu przedstawienia pozytywnych wyników badań. Na podstawie przedłożonych wyników badań laboratoryjnych wody, wykonanych w ramach kontroli wewnętrznej, z niecki rekreacyjnej stwierdzono poprawę jakości wody, w zakresie obecności *Pseudomonas aeruginosa* w 2 stałych punktach monitoringowych – 0 jtk / 100 ml – decyzję uznano za wykonaną i udostępniono basen rekreacyjny użytkownikom.

Ponadto stwierdzano przekroczenia fizykochemiczne w wodzie basenowej (biorąc pod uwagę rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2007r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi [Dz. U. Nr 61, poz. 417 ze zm.]) tj. jon amonowy (0,62 mg/l – norma 0,50 mg/l) i utlenialność (od 5,5 do 8,8 mg/l- norma 5,0 mg/l) oraz nie ustabilizowany poziom wolnego chloru (m.in. 0,0 mg/l i 1,63 mg/l) w niecce rekreacyjnej basenu.

Wzrost poziomów niektórych parametrów fizykochemicznych mógł świadczyć o nieskutecznych procesach uzdatniania wody stąd PPIS w Lipnie każdorazowo wystosowywał wystąpienia do gestora obiektu w celu analizy i podjęcia stosownych działań.

Mając na uwadze zdrowie użytkowników obiektu i obowiązujące przepisy prawne PPIS w Lipnie zalecił:

1. prowadzić monitoring poziomu wolnego chloru w nieckach basenowych przed wpuszczeniem I grupy użytkowników oraz w połowie czasu funkcjonowania obiektu do czasu uzyskania stabilnych wyników wolnego chloru,
2. prowadzić systematyczną kontrolę wewnętrzną badania jakości wody basowej w zakresie i częstotliwości uzgodnionej z PPIS w Lipnie oraz przedstawiać na bieżąco sprawozdania z badań wody.

W trakcie przerwy wakacyjnej poprawiono m.in.: stan ścian i sufitów w pomieszczeniach obiektu (ciągi komunikacyjne, WC ogólnodostępne, szatnię dla osób niepełnosprawnych, niektóre pomieszczenia szatni na I piętrze, pomieszczenie socjalne i biuro), wymieniono na nowe wszystkie kasetony z zaciekami na sufitach niecek basenowych, przebudowano wejście z basenu sportowego na basen rekreacyjny, zabezpieczono przed nadmiernym nasłonecznieniem basen rekreacyjny

zapewniając na oknach kolorową folię, wymieniono część rynien na zewnątrz budynku, częściowo uszczelniono poszycie dachu od strony niecki sportowej.

Przeprowadzone kontrole sanitarne obiektu nie wykazały uchybień sanitarno – technicznych.

Brak przepisów prawnych normalizujących jakość wody w basenach utrudnia interpretację wyników i podejmowanie stosownych decyzji.

W ramach nadzoru sanitarnego w 2 obiektach zamieszkania zbiorowego (2 inne obiekty noclegowe) pobrano łącznie 7 próbek wody ciepłej do badań laboratoryjnych w kierunku *Legionella sp.* (5 kwestionowanych).

W jednym z obiektów, w 3 próbkach (z 3 pobranych) stwierdzono od 1000 jtk do 3300 jtk (norma 100 jtk) *Legionella sp.* Wydano decyzję dotyczącą podjęcia stosownych działań mających na celu poprawę jakości wody ciepłej i konieczności przeprowadzenia stosownych badań kontrolnych. Wydano również zakaz używania wody w prysznicach.

W wykonanych po 4 tygodniach, w ramach kontroli wewnętrznej, badaniach kontrolnych stwierdzono poprawę jakości wody (<10 jtk - 40 jtk *Legionella sp.*). Zgodnie z obowiązkiem nałożonym decyzją, przeprowadzono jeszcze dwukrotnie, w odstępach trzymiesięcznych badania wody - nie stwierdzano przekroczeń. Kolejne badania zgodnie z przepisami należy wykonać w grudniu 2015r.

W drugim obiekcie, w 2 próbkach (z 4 pobranych) stwierdzono 700 - 900 jtk (norma 100 jtk) *Legionella sp.* Wydano decyzję dotyczącą podjęcia stosownych działań mających na celu poprawę jakości wody ciepłej i konieczności przeprowadzenia stosownych badań kontrolnych. W wykonanych po 4 tygodniach, w ramach kontroli wewnętrznej, badaniach kontrolnych stwierdzono poprawę jakości wody (<10 jtk - 40 jtk *Legionella sp.*). Kolejne badania kontrolne będą przeprowadzane po upływie 1 roku.

Ponadto w 2 obiektach (basen i inny noclegowy) stwierdzono, że temperatura wody w instalacji wody ciepłej była poniżej 55 °C. W związku z powyższym zgodnie z § 120 ust.2 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. Nr 75, poz. 690 ze zm.) zalecono zapewnienie uzyskania w punktach czerpalnych temperatury wody nie niższej niż 55 °C i nie wyższej niż 60 °C.

Miejsca wykorzystywane do kąpiel.

Na terenie Powiatu Lipnowskiego w 2014r. funkcjonowało jedno ogólnodostępne miejsce wykorzystywane do kąpiel (ratownicy nadzorowali teren jedynie w weekendy) oraz dwa miejsca wykorzystywane do kąpiel zorganizowane dla uczestników obozów harcerskich (zapewniona była stała obecność 2 ratowników).

PPIS w Lipnie powiadomił pisemnie Burmistrza, Policję i WOPR o braku ratowników od poniedziałku do piątku na ogólnodostępnym MWdK.

Organizatorzy MWdK przedłożyli w ustawowych terminach sprawozdania z badań wody z jezior i uzyskali bieżące oceny jakości wody w miejscu wykorzystywanym do kąpiel. Wykonali w ustawowych terminach badania wody sprawozdania z badań wody z jeziora i uzyskali pozytywne oceny przydatności wody do kąpiel (łącznie 4).

Zapewnili również regulaminy korzystania z obiektów, tablice informacyjne, maszty, kosze i pojemniki na odpady.

W trakcie czynności kontrolnych ogólnodostępnego MWdK wydano zalecenia doraźne dotyczące m. in.: wymiany uszkodzonych elementów pomostu i oczyszczenia dna z roślinności, które niezwłocznie zostały wykonane.

4. Ocena stanu sanitarnego placówek ochrony zdrowia.

Ocenę opracowano na podstawie wyników kontroli przeprowadzonych w obiektach podmiotów wykonujących działalność leczniczą przez pracowników Sekcji Nadzoru Nad Obiektami Komunalnymi, Nadzoru Przeciwepidemicznego i pracownika zatrudnionego na Samodzielnym Stanowisku ds. Higieny Dzieci i Młodzieży w roku 2014.

Ogółem skontrolowano 83 obiekty na 98 w ewidencji.

W 2014r. zdjęto z ewidencji 7 obiektów – 2 zlikwidowane przychodnie, 2 indywidualne praktyki lekarskie, w tym 1 indywidualną praktykę lekarza dentysty (zlikwidowane), 2 indywidualne specjalistyczne praktyki lekarskie, w tym 1 indywidualną specjalistyczną praktykę lekarza dentysty (została przekazana pod nadzór PPIS w Rypinie) oraz 1 gabinet fizjoterapii („inna działalność lecznicza wykonywana przez praktykę zdrowotną”).

Ponadto ujęto w ewidencji 7 nowych obiektów: 4 przychodnie, 1 niepubliczny zakład opieki zdrowotnej świadczący usługi pielęgnacyjno – opiekuńcze w domu pacjenta („inne ambulatoryjne świadczenia zdrowotne” i 2 gabinety fizjoterapii („inna działalność lecznicza wykonywana przez praktykę zdrowotną”).

Jeden obiekt z „innych ambulatoryjnych świadczeń zdrowotnych” przeniesiono do grupy „przychodnie...” w związku z rozszerzeniem dotychczasowego zakresu świadczeń (opieka pielęgnacyjno – opiekuńcza w domu pacjenta) o gabinety pielęgniarki i położnej w podstawowej opiece zdrowotnej.

Na dzień 31.12.2014r. żadnego skontrolowanego obiektu nie oceniono jako obiekt ze stwierdzonym złym stanem.

Przeprowadzono łącznie 198 kontroli (w tym: 92 – N.HK, 102 – N.EP, 4 – N.HD) w podmiotach wykonujących działalność leczniczą.

Wydano ogółem 40 decyzji administracyjnych (35 - N.HK, 5 – N.EP) – 2 nakazujące usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości, 2 (w tym 1 N.EP) umarzające wszczęte postępowanie w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami zdrowotnymi, 1 zmieniającą termin wykonania, 1 decyzję wygaśnięcia, 14 opinii w formie decyzji oraz 20 (w tym 4 N.EP) decyzji płatniczych, dotyczących kwestionowanych kontroli a także wydawanych opinii sanitarnych.

Wystosowano 11 wystąpień.

W roku 2014 nałożono 1 mandat karny o wysokości 300zł (N.EP).

W okresie sprawozdawczym wszczęto 3 postępowania administracyjne ze względu na stwierdzone nieprawidłowości tylko techniczne dotyczące:

1 przychodnia – brudne ściany, zniszczone wyposażenie, brak oznakowania sprzętu porządkowego, nieprawidłowo usytuowany kontener na odpady komunalne, wykonane w krótkim terminie – postępowanie zostało umorzone;

1 indywidualna praktyka lekarza dentysty – zniszczone ściany i sufit gabinetu, częściowo popękana tapicerka fotelu – wydano decyzję z terminem wykonania do 30 czerwca 2014r. (kontrola sprawdzająca przeprowadzona w lipcu wykazała usunięcie nieprawidłowości).

1 Zakład Opiekuńczo – Leczniczy:

- brudne i zniszczone (z ubytkami farby i tynku) ściany i sufity w większości pomieszczeń na II piętrze,

- zniszczone powierzchnie parapetów we wszystkich pomieszczeniach na I piętrze,
- uszkodzone wentylatory mechaniczne w ciemnych węzłach sanitarnych i uszkodzoną kabinę prysznicową.

Zgodnie z wystawioną decyzją administracyjną wykonano remont malarski pomieszczeń na II piętrze, zapewniono prawidłową wentylację i nową kabinę prysznicową dla pacjentów. Poprawę stanu parapetów na I piętrze ustalono w terminie do 31.03.2015r.

Właściciele obciążono kosztami kontroli.

NZOZ „SALUS” Zaduszniki (obiekt oceniony jako zły pod względem technicznym w roku 2013 - zniszczone wykładziny podłogowe w gabinecie lekarskim i korytarzu przychodni) na uzasadniony wniosek strony przedłużono termin wykonania decyzji, a następnie decyzją stwierdzono wygaśnięcie wcześniejszych decyzji ze względu na zaprzestanie udzielania świadczeń medycznych.

Kontrole sanitarne przeprowadzone w 4 gabinetach indywidualnych praktyk lekarzy dentyków i w 1 gabinecie indywidualnej, specjalistycznej praktyki lekarza dentystry stwierdzono nieprawidłowości higieniczno – zdrowotne dotyczące:

- niewłaściwego stanu ścian i sufitu w gabinecie stomatologicznym, zniszczonej tapicerki fotela i braku prawidłowego ciągu technologicznego sterylizacji – wydano decyzję administracyjną, obciążono kosztami kontroli; nakazy decyzji zostały wykonane w ustalonym terminie;
- braku sprzętu wysterylizowanego w pakietach zabezpieczających przed wtórnym zanieczyszczeniem, część sprzętu po terminie ważności, niewłaściwe postępowanie z końcówkami stomatologicznymi, brak części procedur i protokołu kontroli wewnętrznej – nałożono mandat karny w wysokości 300,00 zł, lekarz wstrzymał przyjęcia do czasu przeprowadzenia kontroli sprawdzającej; Kontrola sprawdzająca przeprowadzona na wniosek po 3 dniach wykazała usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości, obciążono kosztami kontroli;
- brak prawidłowo opracowanych procedur postępowania z końcówkami stomatologicznymi i brak prawidłowego płynu dezynfekcyjnego do końcówek w przypadku nie przeprowadzania sterylizacji oraz brak procedury postępowania z urządzeniami ssącymi i ślinociągowymi – rekontrola wykonana

na wniosek po 7 dniach wykazała usunięcie nieprawidłowości, obciążono kosztami kontroli

- brak właściwej kontroli wewnętrznej wskaźnikami biologicznymi procesów sterylizacji w autoklawie EXACTA i końcówek stomatologicznych w autoklawie DAC UNIVERSAL. W związku z niezwłocznym przedłożeniem w siedzibie PPIS w Lipnie „Protokołów z kontroli skuteczności sterylizacji” - metodą biologiczną umorzono wszczęte postępowanie administracyjne. Właściciela obiektu obciążono kosztami kontroli.
- Niezgodnego z procedurą postępowanie z końcówkami stomatologicznego, brak odpowiedniego preparatu o szerokim spektrum działania, brak części procedur higienicznych – ustalono wykonanie nieprawidłowości przed kolejnymi przyjęciami pacjentów, co potwierdzono kontrolą sprawdzającą. Właściciela obiektu obciążono kosztami kontroli.

W kilku przypadkach wydano zalecenia pokontrolne i wystosowano 5 wystąpień dotyczących m. in:

- poprawy stanu sanitarnego ścian w ciągach komunikacyjnych – 1 obiekt (dot. niewielkich ubytków farby),
- poprawy stanu wykładziny na hollu - 1 obiekt,
- przedłożenia do wglądu aktualnych umów na wywóz odpadów komunalnych i medycznych - 4 obiekty.

We wszystkich przypadkach zalecenia zostały wykonane w ustalonych terminach. Pozostałe obiekty tej grupy nie budzą większych zastrzeżeń, gdyż są to obiekty o dobrym stanie sanitarno - technicznym i dostosowane do zakresu udzielanych świadczeń medycznych.

Kierownicy dwóch zakładów w 2012r. przedłożyli opracowane programy dostosowawcze do aktualnego rozporządzenia Ministra Zdrowia (planowany termin wykonania do końca 2016r.).

Obiekty skontrolowane w roku 2014 spełniały aktualnie obowiązujące wymagania dla podmiotów wykonujących działalność medyczną.

Wszystkie obiekty korzystały z wody wodociągów publicznych, których jakość była nadzorowana przez PSSE Lipno. Jedynie placówki ochrony zdrowia zlokalizowane w mieście Dobrzyń nad Wisłą zaopatrywane były w wodę warunkowo dopuszczoną do użytkowania ze względu na przekroczenia fizyko – chemiczne (dot. poziomu manganu, utlenialności i barwy). Prowadzone jest postępowanie administracyjne

mające na celu zapewnienie dobrej jakości (woda warunkowo dopuszczona do użytkowania do 30 czerwca 2015r.). Pozostałe obiekty zaopatrywane były w wodę dobrej jakości.

Obiekty stacjonarne posiadają awaryjne źródła zaopatrzenia w wodę (szpital - posiada dodatkowo zbiornik rezerwowy o pojemności 400 l, zakład opiekuńczo – leczniczy posiada dodatkowo własny wodociąg lokalny).

W roku 2015 nie przeprowadzono badań wody w kierunku *Legionella* sp.

Wszystkie skontrolowane placówki ochrony zdrowia posiadają podpisane umowy z firmami posiadającymi wymagane zezwolenia na odbiór odpadów medycznych.

Wszystkie obiekty wytwarzające odpady medyczne posiadają urządzenia chłodnicze służące do magazynowania odpadów medycznych. W dwóch przypadkach zalecono podjęcie działań zapobiegających przepełnianiu się urządzeń chłodniczych do przechowywania odpadów. Zgodnie z zaleceniem zakupiono nowe urządzenia chłodnicze o większej pojemności.

W pozostałych skontrolowanych obiektach nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie postępowania z odpadami medycznymi.

Sprzątaniem pomieszczeń wszystkich obiektów zajmuje się personel placówek – brak firm zewnętrznych.

5. Warunki sanitarno – higieniczne środowiska pracy.

Informacje wstępne.

Na terenie nadzorowanym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lipnie nadzorem objęto 202 zakłady pracy, w tym skontrolowano 193 obiekty.

Ogółem przeprowadzono 213 kontroli, w tym :

- 168 kontroli zgodnie z harmonogramem nadzoru nad obiektami na 2014r.,
- 13 kontroli poza harmonogramem (tematycznych),
- 13 kontroli sprawdzających wykonanie nałożonych na stronę obowiązków,
- 3 kontrole interwencyjne w związku z powiadomieniem o nieprawidłowościach w zakresie wprowadzania do obrotu produktu chemicznego niebezpiecznego oraz przestrzegania warunków zdrowotnych środowiska pracy na 2 fermach zwierząt futerkowych,
- 16 kontroli w zakładach objętych nadzorem w 2014r.

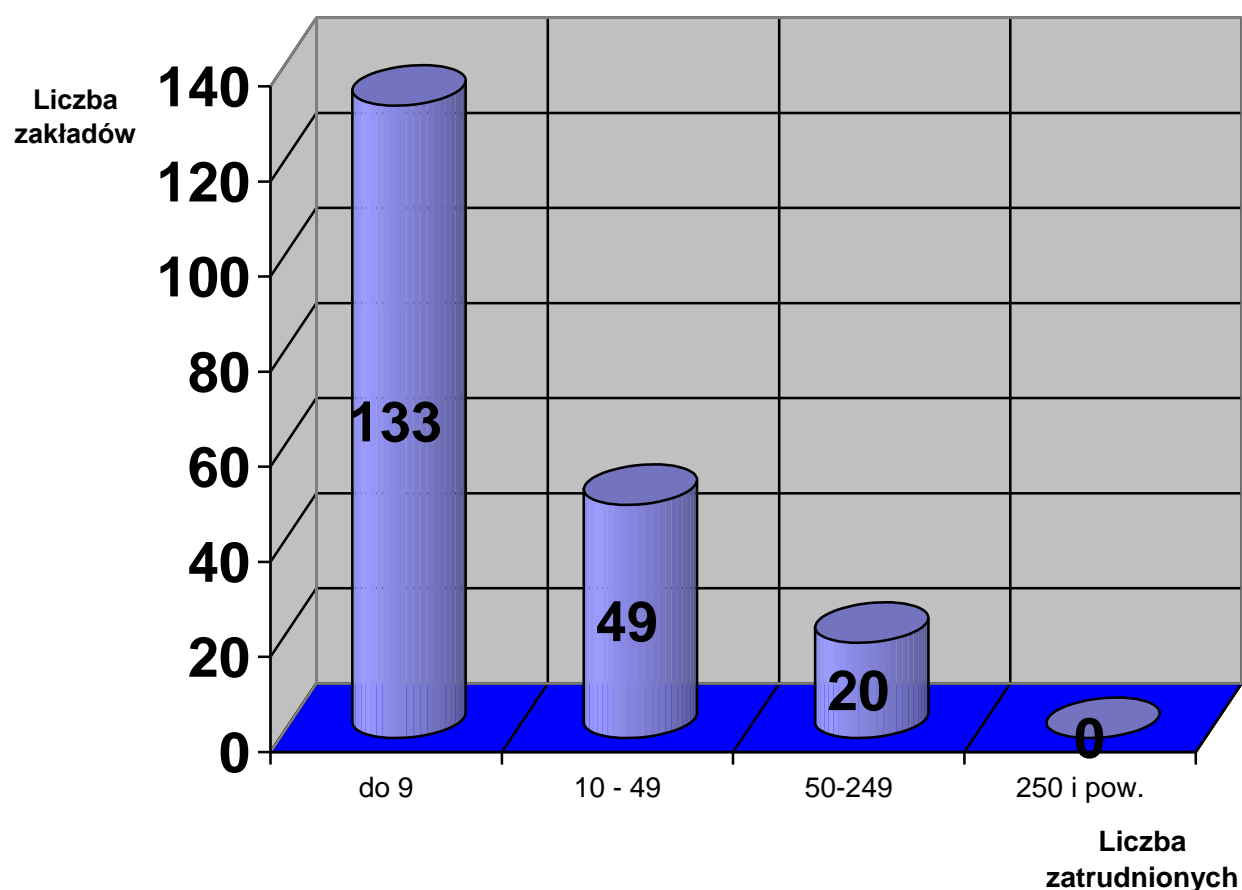
Przeprowadzone kontrole w 10 zakładach wykazały nieprawidłowości, w związku z powyższym wydano 10 decyzji nakładających na stronę obowiązek ich usunięcia. W 1 zakładzie wydano decyzję uchylającą wykonanie nakazów zawartych w decyzji wydanej w 2013r. ze względu na zaprzestanie działalności w zakresie przemiału zbóż na mąkę od grudnia 2013r.

Ogółem wydano 24 decyzje administracyjne w tym:

- 10 merytorycznych zawierających 30 nakazów
- 1 decyzję uchylającą wykonanie nakazów
- 13 decyzji płatniczych.

1. Struktura zatrudnienia.

Ogółem w 2014r. w nadzorowanych zakładach pracy zatrudnionych było 3266 pracowników.

Zgodnie z przedstawionym powyżej zestawieniem najwięcej jest zakładów małych zatrudniających do 9 pracowników, natomiast dużych zakładów zatrudniających od 50 do 249 osób jest tylko 20.

Na terenie powiatu lipnowskiego z pośród ogółu zatrudnionych najwięcej osób pracuje przy produkcji artykułów spożywczych (667), produkcji odzieży (242), produkcji wyrobów metalowych (299), produkcji maszyn i pojazdów (342) oraz w opiece zdrowotnej (205).

W 2014r. objęto nadzorem 16 nowych zakładów pracy, natomiast 4 uległy likwidacji oraz 9 zakładów zawiesiło działalność.

2. Zakres prowadzonych kontroli.

Zgodnie z planem pracy sporządzonym na 2014r. :

- sprawowano nadzór nad warunkami zdrowotnymi środowiska pracy pracowników narażonych na szkodliwe dla zdrowia czynniki fizyczne, chemiczne i biologiczne oraz czynniki uciążliwe,
- prowadzono nadzór nad:
 - warunkami pracy i wypełnianiem przez pracodawców obowiązków wynikających z oceny ryzyka zawodowego pracowników zatrudnionych w zakładach produkujących artykuły spożywcze oraz pracowników zatrudnionych w przemyśle drzewnym,
 - egzekwowaniem przepisów rozporządzenia WE nr 1907/2006 REACH oraz (WE) 1272/2008 CLP przez podmioty wprowadzające i stosujące niebezpieczne substancje chemiczne i ich mieszaniny,
- sprawowano wzmożony nadzór nad prekursorami narkotyków stosowanymi w zakładach pracy,
- monitorowano obiekty takie jak lombardy, sklepy wielobranżowe w zakresie wprowadzania do obrotu środków zastępczych,
- kontynuowano przygotowanie pracodawców pod kątem przestrzegania przepisów i zasad bhp podczas prac usuwania wyrobów zawierających azbest, w ramach realizacji rządowego „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”,
- przeprowadzano kontrole w zakresie wprowadzania do obrotu produktów biobójczych pod kątem przestrzegania zakazu stosowania substancji czynnych, które nie mogą wchodzić w skład produktów biobójczych,

- prowadzono działania mające na celu promocję zdrowego stylu życia w miejscu pracy.

3. Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości w nadzorowanych zakładach pracy.

Przeprowadzone kontrole wykazały nieprawidłowości w 10 zakładach dotyczące:

- braku aktualnych badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia na stanowiskach pracy w 1 zakładzie,
- przekroczenia wartości najwyższego dopuszczalnego stężenia i natężenia hałasu na stanowiskach pracy w 3 zakładach,
- złego stanu sanitarno-higienicznego pomieszczeń produkcyjnych i socjalnych w 4 zakładach pracy,
- niedostatecznego natężenia oświetlenia na stanowiskach pracy piekarzy w 1 piekarni,
- niedostatecznego oznakowania opakowań produktu chemicznego wprowadzanego do obrotu dla konsumentów.

W związku z powyższym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lipnie wydał 10 decyzji administracyjnych zobowiązujących pracodawców do usunięcia ww. nieprawidłowości.

W 7 zakładach usunięto ww. nieprawidłowości do końca 2014r. zgodnie z podanymi terminami w decyzjach. W 3 zakładach termin usunięcia nieprawidłowości upłynie w marcu 2015r.

W 2014r. nie nałożono mandatów karnych, nie wydano tytułów wykonawczych jak również postanowień o nałożeniu grzywny.

4. Zagrożenia dla zdrowia pracowników wynikające ze specyfiki produkcji zakładów działających na terenie powiatu lipnowskiego.

Najczęściej występującym zagrożeniem dla zdrowia pracowników zatrudnionych w zakładach produkcyjnych jest narażenie na szkodliwe działanie hałasu.

W 2014r. przekroczenie najwyższego dopuszczalnego natężenia hałasu stwierdzono w 13 zakładach oraz przekroczenie wartości ekspozycji dziennej drgań działających na organizm człowieka przez kończyny górne w 2 zakładach. Wydano decyzję na obniżenie poziomu ekspozycji na hałas do obowiązującej normy w 3 zakładach. Hałas został obniżony tylko w 1 zakładzie, w dwóch zakładach zmniejszono narażenie ale

nie było możliwości obniżenia do obowiązującej normy tj. z krotności 5,2 do 1,5; z 4,2 do 2,4 NDN. W pozostałych 10 zakładach pracy przekroczenie hałasu oraz w 2 zakładach przekroczenie wartości ekspozycji drgań mechanicznych utrzymuje się od wielu lat, decyzje na obniżenie wydawano w latach wcześniejszych jednakże brak możliwości obniżenia hałasu i drgań do obowiązującej normy z powodu specyfiki produkcji oraz stosowanych maszyn tj.: prasy, przecinarki, gilotyny, pilarki do cięcia drzew, zagęszczarki. W tych zakładach opracowany jest program działań organizacyjno-technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia na hałas i drgania mechaniczne oraz pracownicy stosują odpowiednie ochrony indywidualne. Ogółem liczba pracowników pracujących w przekroczeniu NDN hałasu wynosiła 67. W nadzorowanych zakładach pracy nie stwierdzono przekroczenia wartości dopuszczalnych innych czynników szkodliwych dla zdrowia na stanowiskach pracy.

5. Nadzór nad substancjami i czynnikami o działaniu rakotwórczym lub mutagennym.

W zakładach produkcyjnych działających na terenie powiatu lipnowskiego narażenie/kontakt na substancje i czynniki o działaniu rakotwórczym lub mutagennym występuje w 4 zakładach :

- w Zakładzie U.P.H. „GALWAN” w Skępem przy procesach galwanicznych (bezwodnik kwasu chromowego, kwas borowy),
- w P.P.H. „KOLMEX” w Kolankowie zajmującym się demontażem płyt azbestowo-cementowych z dachów budynków(pyły i włókna respirabilne azbestu).

Badania środowiskowe przeprowadzane na pyły i włókna respirabilne zawierające azbest, nie wykazały przekroczeń wartości NDS, natomiast na chromiany (VI) wykazały wynik poniżej 0,1 krotności NDS, w związku z powyższym warunki pracy były bezpieczne. Podczas przeprowadzonych kontroli w 2014. nie stwierdzono uchybień.

W obiektach służby zdrowia kontakt na promieniowanie jonizujące X występuje w 2 podmiotach leczniczych tj. N ZOZ „WIMED” oraz NZOZ „Lekarze Rodzinni” w Lipnie przy wykonywaniu prześwietleń RTG.

W ww. zakładach nie było przypadku stwierdzenia choroby zawodowej u pracowników pracujących w kontakcie/narażeniu na substancje i czynniki o działaniu rakotwórczym lub mutagennym.

6. Nadzór nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami.

W 2014r. nadzorem objęto 19 podmiotów wprowadzających do obrotu substancje chemiczne w postaci własnej lub mieszaniny chemiczne.

Są to:

- 3 zakłady, które mieszają lub konfekcjonują i wprowadzają do obrotu substancje lub mieszaniny chemiczne takie jak: farby, płyny do chłodziw, elektrolit do akumulatorów, olej do lamp oliwnych, odkamieniacz, granulki zapachowe do koszy na śmieci,
- 16 hurtowni, sklepów chemicznych, które sprzedają mieszaniny chemiczne konsumentom.

Ponadto skontrolowano 47 zakładów, w których stosowane są substancje chemiczne i ich mieszaniny w procesach produkcyjnych, do wykonywania analiz chemicznych, do impregnacji drewna oraz do przeprowadzania dezynfekcji.

W roku 2014 skontrolowano wszystkie ww. podmioty i stwierdzono nieprawidłowości w 1 przedsiębiorstwie w zakresie wprowadzania do obrotu produktu „Olej do lamp oliwnych” dla konsumentów tj. na opakowaniach produktu brak było podanego identyfikatora produktu oraz wyczuwalnego dotykem ostrzeżenia o niebezpieczeństwie.

Wydano decyzję na usunięcie ww. nieprawidłowości z krótkim terminem realizacji.

7. Przestrzeganie przez pracodawców przepisów i zasad bhp podczas prac usuwania wyrobów zawierających azbest w ramach realizacji rządowego „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”.

W 2014r. do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lipnie wpłynęły zgłoszenia zamiaru prowadzenia prac w kontakcie z azbestem od 5 firm uprawnionych do demontażu pokryć dachowych zawierających azbest tj.:

1. P.P.H.” KOLMEX” Kolankowo 26, gm. Lipno
2. P.H.U. US-KOM 09-500 Gostynin, ul. Żabia. Firma podpisała umowę z Gminą Kikół.
3. P.P.H.U. ABBA - EKOMED Sp. z o.o., ul. Filomatów Pomorskich 8, 87 - 100 Toruń
4. Eco-Pol sp. z o.o. ul. Dworcowa 9, 86 - 120 Pruszcz
5. PRO-EKO Serwis Sp. z o.o. Bierzewice 62, 09 - 500 Gostynin.

Skontrolowano 3 firmy podczas wykonywania prac usuwania płyt azbestowo - cementowych z dachów budynków tj.:

1. P.P.H."KOLMEX" z Kolankowa
2. PRO-EKO Serwis z Gostynina
3. P.P.H.U. ABBA-Ekomed z Torunia

Przeprowadzone kontrole w ww. firmach nie wykazały nieprawidłowości.

8. Nadzór nad obrotem środkami zastępczymi (dopalaczami).

W 2014r. nie wpłynęło żadne powiadomienie (informacja) o obrocie środkami zastępczymi w podmiotach działających na terenie powiatu lipnowskiego.

W zakresie przeciwdziałania wprowadzaniu do obrotu środków zastępczych przeprowadzono kontrole tematyczne w hurtowniach chemicznych, sklepach wielobranżowych, lombardach i nie stwierdzono w sprzedaży produktów, co do których zachodzi podejrzenie, że mogą być środkami zastępczymi.

Współpracowano z Komendą Powiatową Policji w Lipnie oraz Szpitalem w Lipnie w zakresie powiadamiania o przypadkach zatrucia ww. środkami. Ponadto na bieżąco prowadzony był monitoring Internetu.

Na stronie internetowej Stacji (www.psselipno.pl) zamieszczono informację „Dopalacze- nowe narkotyki”- gdzie zasięgnąć informacji i zwrócić się o pomoc oraz podano linki i numer bezpłatnej infolinii Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Ponadto pracownik ds. Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia prowadził działania profilaktyczne i oświatowo-informacyjne w ramach nadzoru nad środkami zastępczymi organizując 26 szkoleń i 1 konferencję dla młodzieży, nauczycieli, rodziców szkół średnich oraz gimnazjów na terenie powiatu lipnowskiego. Ogółem w szkoleniach udział wzięło 1922 osoby. Spotkania na temat „Stop uzależnieniom” prowadził Andrzej Olczyk - specjalista terapii uzależnień z Akademii Pozytywnych Zmian w Toruniu.

Ww. szkolenia odbyły się dzięki finansowaniu i współpracy z Urzędami Miast i Gmin takimi jak: Lipno, Dobrzyń n. Wisłą, Chrostkowo, Bobrowniki, Tłuchowo, Wielgie oraz Starostwem Powiatowym w Lipnie.

9. Postępowanie w sprawie chorób zawodowych.

W 2014r. do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lipnie wpłynęło 1 zgłoszenie podejrzenia choroby zawodowej. W wyniku prowadzonego postępowania Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lipnie wydał decyzję o stwierdzeniu choroby zawodowej - Boreliozy (poz. 26 wg wykazu chorób zawodowych) u rolnika prowadzącego własne gospodarstwo rolne.

Ponadto wydano 1 decyzję o braku podstaw do rozpoznania choroby zawodowej .
Postępowanie prowadzone było w 2013r.

Wnioski:

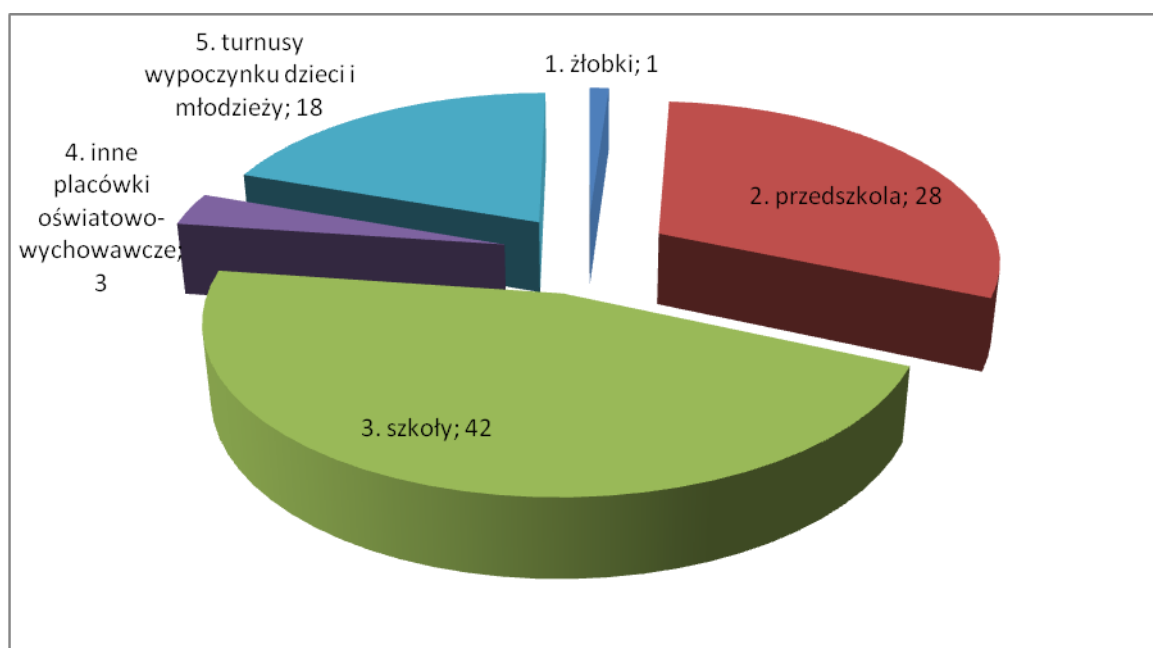
1. W 2014r. skontrolowano 193 zakłady pracy, nieprawidłowości stwierdzono w 10 zakładach tj. w 6% obiektów, w których wydano 10 decyzji administracyjnych dotyczących naruszenia wymagań higieniczno-sanitarnych oraz zdrowotnych.
2. Większość zakładów będących w ewidencji stanowiły zakłady małe zatrudniające do 9 pracowników tj. 66%.
3. Stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń produkcyjnych i socjalnych w większości zakładów był dobry, jedynie w 4 zakładach stwierdzono nieprawidłowości, w związku z powyższym wydano 4 decyzje nakazujące ich usunięcie.
4. W 2014r. na terenie powiatu lipnowskiego nie stwierdzono w sprzedaży środków zastępczych.
5. W związku z prowadzonym nadzorem nad warunkami pracy w zakładach od wielu lat utrzymuje się mała liczba zgłoszeń chorób zawodowych.

6. Warunki sanitarno-higieniczne w placówkach nauczania, wychowania i wypoczynku.

Stanowisko ds. Higieny Dzieci i Młodzieży Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Lipnie w okresie od 01.01.2014 r. do 31.12.2014 r. obejmowało nadzorem sanitarnym 74 placówki stałe oraz 18 placówek sezonowych (tj. 2 turnusy zimowego wypoczynku oraz 16 turnusów letniego wypoczynku). Oceniając stan sanitarno-techniczny i warunki pobytu w placówkach nauczania i wychowania przeprowadzono łącznie 130 kontroli sanitarnych.

Nie wydano decyzji administracyjnych.

Ewidencja placówek oświatowo-wychowawczych będących pod nadzorem PSSE w Lipnie w 2014 r.

W skontrolowanych placówkach uczyło się i przebywało **9319** dzieci i młodzieży oraz **741** uczestników wypoczynku.

Na szczegółową ocenę warunków pobytu i nauki w placówkach nauczania i wychowania pozwoliły badania środowiska szkolnego. Oceniano, czy meble edukacyjne są właściwie dobrane do wysokości ciała przedszkolaka/ucznia, posiadają certyfikaty zgodności oraz czy są odpowiednio oznakowane i prawidłowo zestawione, gdyż ma to wpływ na zachowanie prawidłowej postawy ciała.

W tym celu wykonano 1142 badania dostosowania mebli edukacyjnych do wzrostu uczniów/przedszkolaków (nieprawidłowości nie stwierdzono).

Dokonano również higienicznej oceny rozkładu zajęć lekcyjnych sprawdzając, czy zajęcia rozpoczynają się o stałej porze oraz czy liczba godzin lekcyjnych pomiędzy kolejnymi dniami tygodnia jest nie większa od 1 godziny.

Wykonano 362 badania tygodniowego rozkładu zajęć lekcyjnych (nieprawidłowości nie stwierdzono). Łącznie przeprowadzono 1504 badania.

Stan techniczny i sanitarny budynków

W ramach sprawowanego bieżącego nadzoru sanitarnego skontrolowano 92 placówki w tym: 74 placówki stałe oraz 18 placówek sezonowych, oceniając stan sanitarno-techniczny i warunki pobytu.

Nie stwierdzono budynków w złym stanie sanitarno-technicznym. Wszystkie placówki podłączone były do wodociągów. Żadna ze skontrolowanych placówek nie posiadała ustępów zewnętrznych. Wszystkie placówki zapewniły właściwe warunki do utrzymania higieny tj. dostępność do ciepłej bieżącej wody we wszystkich umywalkach w pomieszczeniach sanitarnohigienicznych, ręczników jednorazowego użytku lub suszarek do rąk, mydła w płynie, nie stwierdzono ponadnormatywnej liczby uczniów na urządzenie ustępowe. Brak kanalizacji posiadało 35 placówek (w tym: 27 placówek odprowadzało ścieki do szamba, natomiast 8 placówek do własnych oczyszczalni ścieków).

Infrastruktura do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego

W ramach oceny infrastruktury do prowadzenia zajęć wf stwierdzono, że 36 szkół miało warunki wystarczające do realizacji zajęć wf, 4 placówki miały warunki niewystarczające, a 2 placówki nie posiadały infrastruktury do prowadzenia zajęć wf. Szkolne zespoły sportowe posiadały 24 placówki, natomiast pozostałe placówki posiadały salę zastępczą/rekreacyjną z boiskiem, tylko salę zastępczą/rekreacyjną lub tylko boisko sportowe. Uczniowie korzystali też z sali gimnastycznej, hal sportowych, siłowni, basenu oraz boisk „Orlik” zlokalizowanych poza placówką.

Opieka medyczna

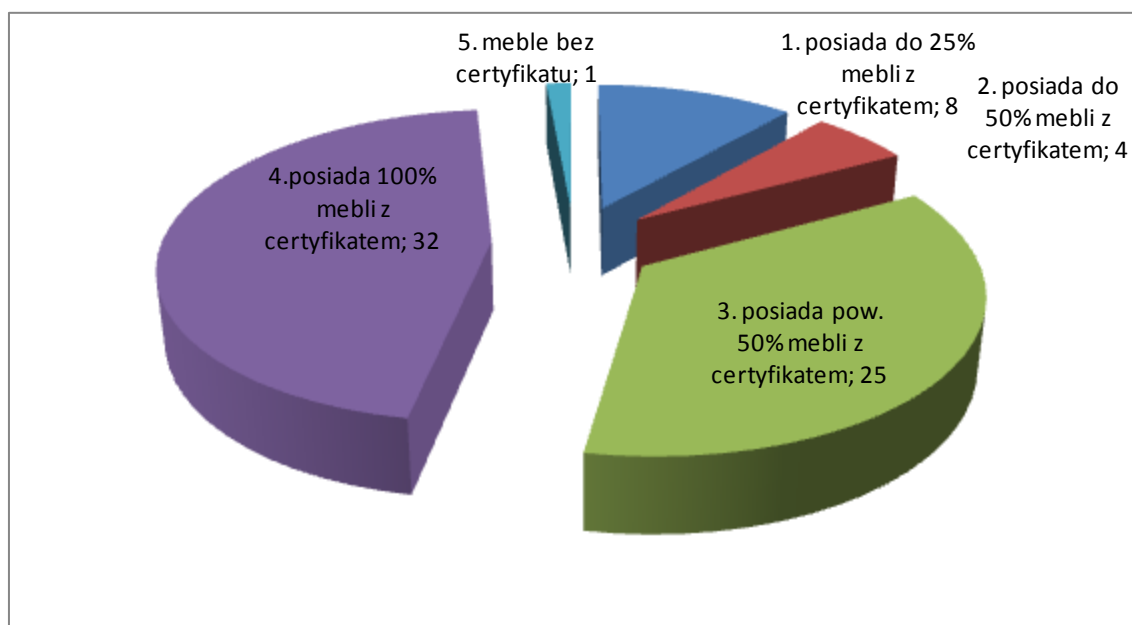
Sprawdzano sposób sprawowania podstawowej opieki zdrowotnej nad uczniami w szkołach. W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono, że podstawowa opieka zdrowotna nad uczniami w szkołach w powiecie lipnowskim sprawowana jest głównie poza szkołą. Podobnie jak w roku ubiegłym tylko nieliczne szkoły mają na swoim terenie gabinety profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej. Stwierdzono, że stan sanitarny i techniczny skontrolowanych w 2014 r. gabinetów nie budził zastrzeżeń.

Meble i sprzęt sportowy

Podczas przeprowadzanych kontroli sanitarnych sprawdzano czy nabywany i stosowany przez szkoły i placówki sprzęt sportowy oraz meble edukacyjne posiadają certyfikaty zgodności.

Stwierdzono, że w certyfikowane meble przedszkolne/szkolne zakupione po 1997r. wyposażonych jest 69 placówek, natomiast 1 placówka posiada meble bez certyfikatów.

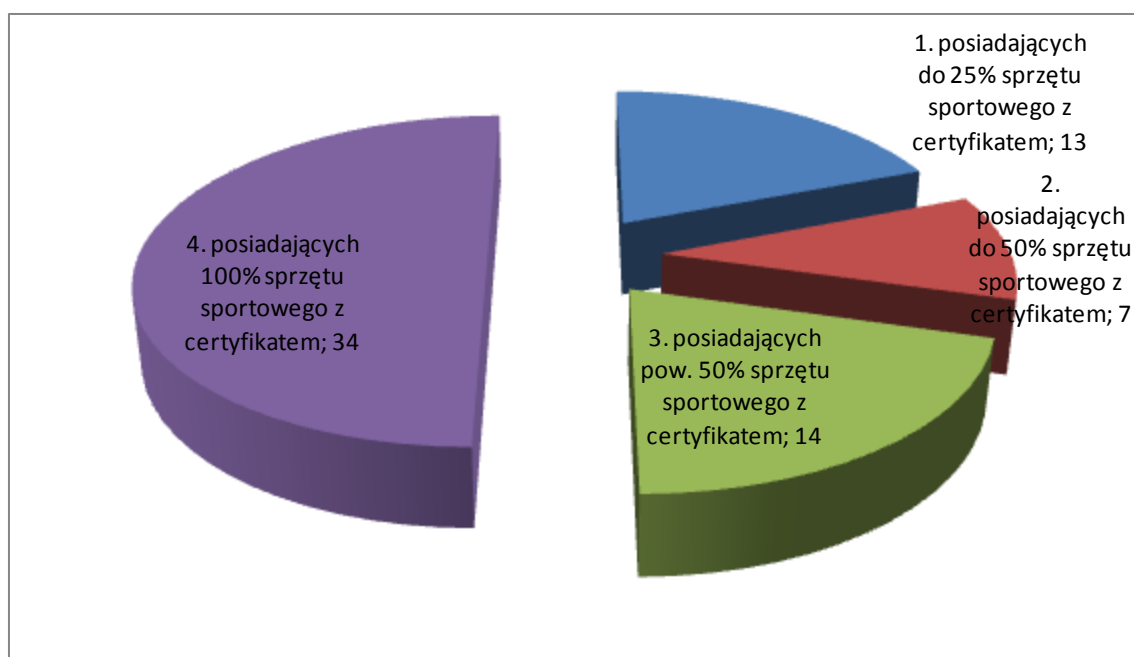
Posiadanie przez szkoły i placówki certyfikatów na meble zakupione po 1997 r.

Wyposażenie sal gimnastycznych i terenów sportowych powinno być bezpieczne dla użytkowników, spełniać warunki techniczne wynikające z obowiązujących norm i posiadać certyfikaty zgodności. W salach i na boiskach oraz w miejscach wyznaczonych do uprawiania ćwiczeń fizycznych, gier i zabaw powinny znajdować się tablice informacyjne określające zasady bezpiecznego użytkowania urządzeń i sprzętu sportowego.

W trakcie kontroli stwierdzono, że 68 placówek oświatowo-wychowawczych posiada certyfikaty zgodności na urządzenia i sprzęt sportowy w tym:

Posiadanie przez szkoły i placówki certyfikatów na sprzęt sportowy zakupiony po 1997 r.

Dożywianie dzieci i młodzieży

We wszystkich szkołach oceniono sytuację dożywiania dzieci i młodzieży.

Rok	Wydawanie ciepłych posiłków					Organizowanie śniadań szkolnych		Podawanie napoju	
	Liczba placówek			Liczba dzieci i młodzieży		liczba placówek	liczba korzystających	liczba placówek	liczba korzystających
	ogółem	obiady pełne	posiłki jednodaniowe	z obiadów pełnych	z posiłków jednodaniowych				
2014 r.	37	11	26	1388	2517	8	409	11	1091

W 2014r. ciepły posiłek wydawało 37 placówek dla 3905 uczniów (w tym 26 placówek wydawało wyłącznie posiłki jednodaniowe dla 2517 uczniów). Szkoły organizowały też śniadania oraz podawanie napoju. Z posiłków dofinansowanych skorzystało 3084 uczniów.

Na terenie powiatu lipnowskiego nie ma szkół wyższych.

Wypoczynek dzieci i młodzieży

W trakcie trwania wypoczynku w 2014r. przeprowadzono łącznie 18 kontroli sanitarnych, podczas których oceniano spełnienie wymagań sanitarno-higienicznych przez organizatorów wypoczynku w odniesieniu do stanu

i wyposażenia pomieszczeń, miejsc przebywania uczestników, zaopatrzenia w wodę, zaplecza sanitarnego, gromadzenia odpadów stałych i odprowadzenia ścieków. Sprawując bieżący nadzór sanitarny skontrolowano 18 placówek sezonowych (były to 2 turnusy zimowego wypoczynku i 16 turnusów letniego wypoczynku w tym 2 tzw. „dzikie” tj. nie zgłoszone w bazie MEN).

Z wypoczynku zorganizowanego na terenie powiatu lipnowskiego skorzystało ogółem **741** dzieci i młodzieży (w tym: z wypoczynku zimowego – 41 uczestników). W trakcie trwania wypoczynków nie zgłoszono żadnych skarg, nie było interwencji. Nie nałożono mandatów karnych.

Organizatorzy wypoczynku dla dzieci i młodzieży zapewнили uczestnikom bezpieczne i higieniczne warunki pobytu.

Wnioski:

- W wyniku przeprowadzonych w 2014 r. kontroli sanitarnych nie stwierdzono budynków nieprzystosowanych do potrzeb nauczania i wychowania, jak również w złym stanie technicznym, jak i porządku i czystości.
- Na terenie powiatu lipnowskiego nie ma placówek nauczania i wychowania z ustępami zewnętrznymi.
- Wszystkie placówki podłączone są do sieci wodociągowej. Jednak 35 placówek nie posiada kanalizacji (ścieki odprowadzane są do szamba lub własnych oczyszczalni ścieków).
- Wszystkie skontrolowane w 2014 r. szkoły, zapewniały odpowiednie warunki do utrzymania higieny osobistej uczniów.
- Szkolne gabinety profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej spełniały w 100% wymagania sanitarno-higieniczne.
- Certyfikaty zgodności na meble przedszkolne/szkolne posiadało 69 placówek. 68 placówek oświatowo-wychowawczych skontrolowanych w 2014 r. posiadało atesty i certyfikaty na urządzenia i sprzęt sportowy.

7. Stan sanitarny obiektów żywności, żywienia i przedmiotów użytku .

W 2014r. pracownicy Sekcji Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku przeprowadzili 438 kontroli sanitarnych. Kontrole przeprowadzono zgodnie z harmonogramem kontroli na 2014 r. i w sytuacjach zagrożenia zdrowotnego ze strony żywności i przedmiotów użytku. Podczas kontroli zwracano szczególną uwagę na takie zagadnienia jak:

- znakowanie żywności,
- higiena sprzedaży żywności nie opakowanej jednostkowo,
- higiena osobista i stan zdrowia zatrudnionego personelu,
- warunki przechowywania żywności łatwo psującej się,
- identyfikowalność surowców i produktów,
- legalność pochodzenia mięsa i jego przetworów znajdujących się w sprzedaży,
- prawidłowość postępowania z żywnością niewłaściwej jakości zdrowotnej,
- żywność modyfikowana genetycznie (GMO),
- suplementy diety,
- wprowadzanie i przestrzeganie w zakładach produkcji i obrotu żywnością praktyk (GMP, GHP) oraz systemu HACCP zapewniających bezpieczeństwo żywności,
- bezpieczeństwo zdrowotne żywności, kosmetyków oraz materiałów i wyrobów kontaktujących się z żywnością,
- przestrzeganie zakazu palenia w zakładach gastronomicznych,
- legalność wprowadzanego do obrotu alkoholu.

Celem poprawy stanu sanitarno-higienicznego zakładów produkcji i dystrybucji żywności wydano 7 decyzji administracyjnych.

W ramach, prowadzonej przez Inspekcję Sanitarną, urzędowej kontroli i monitoringu żywności, pobrano 97 próbek do badań laboratoryjnych. Niezgodności z przepisami nie stwierdzono.

Charakterystyka stanu sanitarnego ważniejszych grup obiektów żywnościowo-żywnościowych.

Automaty do lodów - sezonową działalność w miesiącach czerwiec - sierpień prowadziło 5 automatów zlokalizowanych w Lipnie i Skępem. Liczba obiektów w stosunku do 2013r. nie uległa zmianie. Stan sanitarny i techniczny zakładów nie budził zastrzeżeń i utrzymywał się na poziomie roku ubiegłego.

Piekarnie – nadzorem objętych było podobnie jak w roku poprzednim 14 obiektów. Produkcja w zakładach piekarniczych, zatrudniających do kilkunastu osób przeznaczona jest w większości na rynek lokalny. Piekarnie są funkcjonalnymi zakładami spełniającymi podstawowe wymogi sanitarne. Ich stan sanitarny i techniczny uległ poprawie w stosunku do roku ubiegłego.

Przeprowadzane kontrole nie wykazały nieprawidłowości w zakresie stosowania substancji dodatkowych, w tym polepszaczy do pieczywa, które używane są coraz powszechniej. Pobrano 2 próbki do badań laboratoryjnych- niezgodności nie stwierdzono.

Ciastkarnie – w 2014 r. działalność prowadziły 3 niewielkie rodzinne zakłady, produkujące na rynek lokalny. Stan sanitarny tej grupy był zadawalający i nie budził zastrzeżeń. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie prowadzenia procesów technologicznych. Wykorzystywane w zakładach środki transportu nie budziły zastrzeżeń natury sanitarnej.

Przetwórnictwo owocowo - warzywne – stan sanitarno-techniczny 4 działających zakładów był dobry i utrzymywał się na poziomie roku ubiegłego, również w zakresie wdrażania i utrzymywania systemu HACCP. Zdecydowanie najlepszymi obiektami w tej grupie jest Zamrażalnia Owoców i Warzyw Pinguin Foods Polska spółka z o.o. w Lipnie, ul. Wojska Polskiego 12A oraz Zakład Przetwórstwa Owocowo-Warzywnego „Dawtona” w Lipnie, ul. Wojska Polskiego 12. Są to obiekty nowoczesne i funkcjonalne. W grupie tej funkcjonuje mały Zakład Przetwórstwa Owocowo-Warzywnego „Markłós” w Lipnie, ul. Polna 18, który specjalizuje się w sezonowej produkcji ogórków konserwowych i kapusty kwaszonej z surowców pochodzących z własnego gospodarstwa rolniczego.

Zakłady przemysłu zbożowo – młynarskiego - w 2014 r. został zlikwidowany młyn w Dobrzyniu n. Wisłą. Działalność prowadził 1 młyn gospodarczy świadczący usługi dla okolicznych rolników, mający zawartą umowę ze specjalistycznym zakładem

zwalczania szkodników zbożowo - mącznych (kontrole sanitarne potwierdziły skuteczność stosowanych zabiegów).

Inne wytwórnie żywności – w 2014r. działały 4 obiekty w tej grupie w tym 3 małe zakłady prowadzące działalność sezonową i okazjonalną takie jak: wytwórnia pieczywa liturgicznego, zakład wypieku pieczywa tradycyjnego oraz punkt wypieku ciast regionalnych przy domu kultury w Tłuchowie. Ponadto w grupie tej działała wytwórnia mączki ziemniaczanej, obiekt o należyтым stanie sanitarno-higienicznym. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Sklepy - liczba obiektów w tej grupie – 302 zmniejszyła się w porównaniu z rokiem ubiegłym o 2 obiekty. W 2014 r. powstało 13 nowych sklepów, likwidacji uległo 15, głównie wiejskich, małych sklepów. Odnotowano także zmiany właścicieli działających wcześniej sklepów. Stan sanitarno- techniczny większości z 198 skontrolowanych sklepów spożywczych był zadawalający i uległ poprawie, zwłaszcza jeśli chodzi o zaopatrzenie w wodę i urządzenia chłodnicze, higienę i estetykę sprzedaży, co jest związane z większą dbałością właścicieli obiektów o wizerunek placówek, jak również działaniami prewencyjnymi, a także represjami ze strony Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Chociaż wszystkie sklepy posiadają w dostatecznych ilościach urządzenia chłodnicze, to nie zawsze zachowuje się ciągłość łańcucha chłodniczego np. przetwory mleczne, paczkowane wędliny przechowywane były na ladzie sprzedaży. Innymi stwierdzanymi nieprawidłowościami i przyczyną wydania 5 decyzji administracyjnych był: brak warunków do przechowywania sprzętu porządkowego, niewłaściwy stan sanitarny i techniczny pomieszczeń (nieszczelne drzwi zewnętrzne, zniszczone urządzenia chłodnicze, zniszczone trudne do mycia i dezynfekcji sanitariaty), brak utrzymania systemów GMP/GHP, HACCP.

Środki transportu dostosowane były do asortymentu dostarczanych środków spożywczych i nie budziły zastrzeżeń natury sanitarnej.

Istniejące na naszym terenie sklepy o dużej powierzchni handlowej, to obiekty o dobrym stanie sanitarno-technicznym, prawidłowo zabezpieczone przed dostępem szkodników, objęte stałym nadzorem zakładów DDD. W supermarketach prawidłowo i systematycznie prowadzona jest kontrola warunków transportu i przechowywania artykułów łatwo psujących się oraz zamrożonych. W m-cu grudniu 2014r. powstał 1 nowy supermarket.

W 2014r. w sklepach spożywczych nałożono 12 mandatów karnych na kwotę 1400 zł. z powodu nienależytego bieżącego stanu sanitarnego (w tym koszy sklepowych), niehigienicznej sprzedaży art. spożywczych, wprowadzania do obrotu przeterminowanej żywności, przechowywania żywności nietrwałej mikrobiologicznie poza urządzeniami chłodniczymi.

Kioski spożywcze – W 2014 r. zaewidencjonowanych było 13 kiosków. Liczba obiektów nie zmieniła się w stosunku do roku ubiegłego. Stan sanitarno-higieniczny tej grupy był zadawalający i uległ nieznacznej poprawie w stosunku do roku ubiegłego.

Hurtownie spożywcze - w 2014 r. nadzorowano 5 hurtowni spożywczych- działalność 1 została zawieszona. Stan sanitarno- techniczny hurtowni był dobry i utrzymywał się na poziomie roku ubiegłego. Wszystkie obiekty wyposażone były w urządzenia do pomiaru temperatury i wilgotności powietrza. Nad zabezpieczeniem magazynów przed dostępem gryzoni czuwają ekipy DDD. Działania te są skuteczne, co potwierdzają kontrole inspekcji sanitarnej.

Obiekty ruchome i tymczasowe - w 2014 r. zaewidencjonowane były 34 obiekty - głównie punkty sprzedaży słodczy opakowanych jednostkowo oraz owoców i warzyw na targowiskach, a także ruchome punkty gastronomiczne. We wszystkich obiektach realizowane były zasady GHP i ich stan sanitarny nie budził zastrzeżeń.

Środki transportu żywności – w 2014 r. funkcjonowało 30 przedsiębiorstw transportowych (powstało 7 nowych). Były to przeważnie zakłady posiadające 1 środek transportu, które zajmowały się przewozem żywności opakowanej jednostkowo i umieszczonej na paletach.

Inne obiekty obrotu żywnością- w grupie tej zaewidencjonowane było 30 aptek i punktów aptecznych, 32 producentów pierwotnych i dostawców bezpośrednich oraz 7 punktów sprzedaży słodczy i alkoholu na stacjach paliw i w drogeriach, z wdrożonymi zasadami GHP. Stan sanitarno-techniczny punktów sprzedaży słodczy i alkoholi nie budził zastrzeżeń.

Zakłady żywienia zbiorowego otwarte – funkcjonowały 62 obiekty (69 w 2013 r.), w tym 9 restauracji. W 2014 r. w grupie tej powstało 10 punktów małej gastronomii i 1 restauracja. Właściciele zlikwidowali lub zawiesili ze względów finansowych działalność 2 restauracji i 11 zakładów małej gastronomii. Nastąpiły też zmiany właścicieli istniejących już zakładów.

Działające na naszym terenie restauracje zlokalizowane są w Lipnie i na terenie gminy Skępe. Ich stan sanitarno-techniczny nie budził zastrzeżeń i uległ nieznacznej poprawie w stosunku do roku ubiegłego. Zakłady są funkcjonalne, wyposażone w niezbędne urządzenia i sprzęt produkcyjny.

Naczynia stołowe myte były w prawidłowo zorganizowanych i wyposażonych zmywalniach naczyń stołowych (wszystkie restauracje posiadają wyparzacze do naczyń lub profesjonalne zmywarki).

We wszystkich restauracjach sale konsumpcyjne były czyste, estetyczne. Obiekty były prawidłowo zabezpieczone przed dostępem szkodników. Higiena osobista pracowników nie budziła zastrzeżeń. Węzły sanitarne dla konsumentów i dla personelu utrzymane były czysto, systematycznie myte i dezynfekowane.

W grupie zakładów żywienia zbiorowego otwartego w 2014 r. funkcjonowało 53 zakłady małej gastronomii.

Znaczna część tych obiektów, to punkty działające sezonowo w miejscowościach turystyczno –wypoczynkowych. Stan sanitarno – techniczny większości zakładów małej gastronomii był zadawalający i utrzymywał się na poziomie roku ubiegłego. W 2 zakładach małej gastronomii nałożono 2 mandaty na kwotę 450 zł. za stwierdzony podczas kontroli ogólny nieporządek i brak identyfikowalności produktów w urządzeniach chłodniczych.

Stosowane do podawania potraw naczynia jednorazowe były dozwolone do kontaktu z żywnością i przechowywane prawidłowo w wydzielonych szafkach i regałach.

Zakłady małej gastronomii bazują przeważnie na produktach mrożonych, a dodatki warzywne stanowią pasteryzowane sałatki produkowane przez przetwórnictwo owocowo-warzywne. Zużyte naczynia jednorazowe wrzuca się do koszy usytuowanych w obiektach lub na zewnątrz. Nie stwierdzono, ani nie otrzymano sygnałów odnośnie ponownego wykorzystywania przez właścicieli obiektów naczyń jednorazowych.

Część zakładów małej gastronomii to typowe pijalnie piwa, ograniczające swą działalność do sprzedaży piwa i konsumpcji na miejscu, przeważnie w kubkach jednorazowych.

Zakłady żywienia zbiorowego zamknięte

Bloki żywienia w szpitalach

Nadzorem sanitarnym w 2014 r. objęty był 1 działający na naszym terenie obiekt:

- blok żywienia Niepublicznego Zakładu Usług Medycznych, Szpitala Położniczo – Ginekologiczny w Lipnie, ul. Księżycowa 18.

Przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną, podczas której nie stwierdzono uchybień sanitarno – higienicznych. Śniadania i kolacje dla pacjentek przygotowywane są na miejscu, a obiady przygotowuje i dostarcza restauracja Nova w Skępem. Stawka dzienna na wyżywienie jednego pacjenta wynosiła 15,00 zł. Przeciętna dzienna liczba żywionych, to 10 pacjentek. Obiady przywożone są transportem producenta w termosach. Porcjowane i wydawane są przez pielęgniarki w pomieszczeniu kuchennym, wyposażonym w szafki, lodówkę i zlewozmywak. Posiłki podawane są na naczyniach jednorazowego użycia, przechowywanych prawidłowo w wydzielonych szafkach.

Noworodki (według oświadczenia właściciela zakładu) karmione są tylko naturalnie, pokarmem matki.

Stołówki w żłobkach i domach małego dziecka – działał 1 obiekt w tej grupie – mały żłobek zapewniający opiekę 10 dzieci. W zakładzie prowadzone jest żywienie w formie cateringu, a także podawany pokarm matki i gotowe dania w opakowaniach jednostkowych, dostarczane przez rodziców. Zapewniono warunki do higienicznego podgrzewania i podawania potraw. Stan sanitarno-higieniczny zaplecza kuchennego nie budził zastrzeżeń.

Stołówki szkolne – w 2014 r. podobnie jak w roku ubiegłym działało 11 stołówek gotujących obiady i 21 korzystających z cateringu. Ich stan sanitarno- techniczny nie budził zastrzeżeń. We wszystkich stołówkach szkolnych znajduje się niezbędne wyposażenie, w tym urządzenia chłodnicze i wyparzacz do naczyń.

W 2014r. jedynie w 5 stołówkach szkolnych gotowano i podawano obiady dwudaniowe, zaś w pozostałych, w ramach programu dożywiania dzieci, serwowano naprzemiennie zupy z wkładką lub drugie dania. Posiłki były urozmaicone i nie powtarzały się w jadłospisie dekadowym. W czasie kontroli stołówek szkolnych udzielano instruktaży, dotyczących zasad prawidłowego żywienia, układania jadłospisów, higieny produkcji, itp.

Stawka dzienna przeznaczona na wyżywienie jednej osoby w poszczególnych placówkach wynosiła od 2,70 zł do 5,00 zł. W 8 obiektach dokonano oceny żywienia na podstawie analizy jadłospisów dekadowych – nieprawidłowości nie stwierdzono.

Stołówki na koloniach i obozach - wspólnie z pracownikami HDM skontrolowano 4 stołówki kolonijne i obozowe. Wypoczynek dzieci i młodzieży zlokalizowany był nad jeziorami gminy Skępe i Wielgie.

Sposób żywienia dzieci i młodzieży na obozach i koloniach, jak i stan sanitarny stołówek uznano podobnie jak w roku poprzednim za prawidłowy.

Stołówki przedszkolne – w 2014 powstały 2 nowe obiekty z żywieniem cateringowym, natomiast 1 przedszkole zrezygnowało z cateringu i uruchomiło własne zaplecze kuchenne. Łącznie funkcjonowało 20 stołówek przedszkolnych w tym 6 z żywieniem cateringowym. W wyniku przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono uchybień natury sanitarno-higienicznej.

Żywienie dzieci na podstawie analizy jadłospisów dekadowych uznano za prawidłowe. W większości przedszkoli podaje się 3 posiłki dziennie, a obiady są dwudaniowe. Posiłki są urozmaicone, zawierają dodatki owocowe i warzywne, pieczywo mieszane. W skład śniadań wchodzi ciepłe posiłki mleczne. Przyrządzając posiłki stosuje się różnorodne techniki kulinarne. Dzienna stawka przeznaczona na wyżywienie 1 dziecka wynosiła ok. 6,00 zł.

W 11 obiektach dokonano oceny żywienia na podstawie analizy jadłospisów dekadowych – nieprawidłowości nie stwierdzono.

Zakłady usług cateringowych – działalność prowadził 1 obiekt zajmujący się głównie gotowaniem zup dla zakładów pracy i niewielkich ilości potraw dla odbiorców indywidualnych z dostawą na miejsce. Podczas kontroli nie stwierdzono niezgodności.

Inne zakłady żywienia - w grupie tej działało 16 (18 w 2013 r.) obiektów nie budzących zastrzeżeń natury sanitarno-higienicznej.

Bloki żywienia Ośrodków Pomocy Społecznej- 2 zakłady

W grupie tej funkcjonował obiekt w Kikole, zajmujący się dożywianiem ludzi ubogich. W zakładzie następuje jedynie porcjowanie zup z wkładką dostarczanych przez zakład cateringowy i mycie naczyń. Zakład jest prawidłowo wyposażony w niezbędny sprzęt i nie budzi zastrzeżeń sanitarnych.

Blok żywienia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lipnie ul. Włocławska 28 zajmuje się gotowaniem zup z wkładką dla osób korzystających z opieki socjalnej. Stawka dzienna przeznaczona na wyżywienie jednej osoby wynosi 2,50 zł. Większość

posiłków wydawana jest na zewnątrz w naczyniach własnych konsumentów. Zakład jest prawidłowo wyposażony w niezbędny sprzęt i nie budzi zastrzeżeń sanitarnych.

Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „WIMED” Zakład Opiekuńczo- Leczniczy w Suradówku, gm. Wielgie

Jest to nowoczesny, funkcjonalny i dobrze wyposażony obiekt. W 2014r. przeprowadzono w nim kontrolę, podczas której nie stwierdzono uchybień sanitarno-higienicznych. Obiady dla pacjentów przygotowywane są i dostarczane przez firmę cateringową działającą przy restauracji Roberta Langowskiego w Skępem. Przywożone są w termosach, porcjowane i wydawane przez dietetyczkę. Pozostałe posiłki przygotowywane są na miejscu.

Żywnienie jest urozmaicone, dostosowane do stanu zdrowia pacjentów. Stawka dzienna na wyżywienie jednego pacjenta wynosi 15 zł. Przeciętna dzienna liczba żywionych pacjentów to 50 osób.

Domy weselne i sale bankietowe, agroturystyka – w 2014r. zlikwidowano 2 zakłady-domy weselne. Działało 11 obiektów specjalizujących się w obsłudze uroczystości rodzinnych i imprez okolicznościowych. Ich stan sanitarno-higieniczny nie budził zastrzeżeń. We wszystkich obiektach wdrożono zasady systemu HACCP. W grupie tej znajdują się także 2 działające sezonowo, obiekty agroturystyczne nie budzące zastrzeżeń natury sanitarnej.

Podsumowując stan sanitarno-higieniczny obiektów żywności i żywienia za 2014r. należy zauważyć:

- przestrzeganie zasad higieny w zakładach produkujących żywność i w zakładach żywienia zbiorowego, czego odzwierciedleniem jest brak zbiorowych zatruc pokarmowych w nadzorowanych obiektach.
- wzrost wśród przedsiębiorców sektora spożywczego tendencji do podnoszenia jakości świadczonych usług wyrażający się poprawą stanu sanitarno-higienicznego.

8. Zapobiegawczy nadzór sanitarny.

W 2014 roku pion zapobiegawczego nadzoru sanitarnego Państwowej Inspekcji Sanitarnej realizował ustawowe obowiązki i zadania w zakresie ochrony zdrowia publicznego, polegające na opiniowaniu pod względem wymogów sanitarno – higienicznych i zdrowotnych (tabela 1):

- miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gmin,
- zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego,
- wniosków dotyczących konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby – co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko,
- wniosków o opinię sanitarną przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, jeżeli obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko został stwierdzony,
- dokumentacji projektowych inwestycji,
- wniosków dotyczących uzgodnień do decyzji o warunkach zabudowy,
- wniosków dotyczących uzgodnień do decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego,
- innych dokumentacji, koncepcji itp.

Ponadto zapobiegawczy nadzór sanitarny prowadził działalność kontrolną i uczestniczył w oddawaniu do użytku obiektów budowlanych (tabela 1 i 2) i wydawał opinie w związku ze zgłoszonym zamiarem przystąpienia do użytkowania.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lipnie zwracał uwagę na:

- minimalizowania wielkości obszaru oddziaływania nowo powstałych obiektów na miejsca przebywania ludzi,
- zapewnienie właściwej gospodarki wodno - ściekowej, w tym zaopatrzenie ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi,
- prawidłowe usuwanie, gromadzenie i unieszkodliwianie odpadów (w tym niebezpiecznych) w sposób nie zagrażający życiu i zdrowiu ludzi,
- zabezpieczenie ludzi przed uciążliwością związaną z nowymi obiektami poprzez zastosowanie odpowiednich rozwiązań technicznych i technologicznych

ograniczających lub eliminujących występowanie czynników szkodliwych dla środowiska i zdrowia ludzi,

- zagwarantowanie odpowiednich warunków pobytu ludzi w budynkach poprzez zastosowanie m.in. odpowiednich i bezpiecznych pod względem zdrowotnym materiałów budowlanych, a także zapewnienie prawidłowej funkcji pomieszczeń z punktu widzenia wymagań sanitarno-higienicznych;
- zapewnienie odpowiednich warunków higienicznych i zdrowotnych pracy osobom zatrudnionym w zakładach pracy.

Tabela 1 – Zestawienie czynności N.NZ w 2014 roku

Lp.	Rodzaj czynności nadzorowych, zapobiegawczych	Ilość
1.	Uzgodnienia projektów budowlanych	12
2.	Uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko	10
3.	Opiniowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego	9
4.	Wydawanie opinii w sprawie potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko	31
5.	Opiniowanie warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach	4
6.	Zajmowanie stanowiska w formie opinii dotyczącego pozwolenia na użytkowanie obiektów i w związku z rozpoczęciem użytkowania lub (i) działalności	60
7.	Opiniowanie projektów decyzji o warunkach zabudowy dotyczących lokalizacji nowych obiektów w przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego	69
8.	Opiniowanie projektów decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego dotyczących lokalizacji nowych obiektów w przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego	3
9.	Inne opinie sanitarne	10
RAZEM OPINII		208
10.	Kontrole w związku z dopuszczeniem do użytkowania nowych obiektów	55
11.	Inne kontrole	7

Tabela 2 – Zestawienie obiektów N.NZ w 2014 roku

Lp.	Wykaz i rodzaj obiektów przekazywanych do użytkowania w 2014 roku	Ilość
1.	Mała gastronomia	6
2.	Restauracje	2
3.	Sklepy spożywcze i spożywczo – przemysłowe	6
4.	Pawilony spożywczo – przemysłowe	3
5.	Świetlice wiejskie	6
6.	Gabinety masażu	2
7.	Przedszkola	3
8.	Punkty przedszkolne	8
9.	Zakłady fryzjerskie, fryzjersko – kosmetyczne i solarium	6
10.	Stacja paliw	1
11.	Stacja demontażu samochodów osobowych	2
12.	Magiel	1
13.	Zakład produkcyjny	1
14.	Hurtownia farmaceutyczna	1
15.	Sklep zielarsko – medyczny	1
16.	Stolarnia	1
17.	Wiejska oczyszczalnia ścieków komunalnych	1
18.	Warsztat samochodowy	1
19.	Ujęcie wody ze stacją uzdatniania wody	1
20.	RAZEM OBIEKTÓW	53

Podsumowanie i wnioski:

1. W opiniowanej dokumentacji nie stwierdzono znacznych naruszeń wymagań higieniczno – sanitarnych i zdrowotnych.
2. Przy większych inwestycjach inwestorzy stosują coraz lepsze pod względem wymagań techniczno – sanitarnych rozwiązania i urządzenia technologiczne a opracowywane dokumentacje w sposób fachowy i profesjonalny rozwiązują sprawy higieniczno – sanitarne i zdrowotne w obiekcie.
3. Przy małych inwestycjach dokumentacja opracowywana jest w sposób tradycyjny

przy zastosowaniu powszechnie znanych i możliwych rozwiązań. Często składane są własne koncepcje rozwiązań technologicznych.

4. Inwestorzy przy realizacji inwestycji zwykle uwzględniają ewentualne wniesione zastrzeżenia i zalecenia sanitarne do projektu lub koncepcji.
5. Realizacja zadań w stosunku do roku 2013 utrzymana jest mniej więcej na tym samym poziomie.

9. Działania z zakresu oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia.

Zdrowie człowieka zależy w znacznym stopniu od jego trybu życia, sposobu odżywiania, zachowań prozdrowotnych w życiu codziennym. Działania w kierunku edukacji społeczeństwa to kolejne wyzwanie stojące przed Państwową Inspekcją Sanitarną. Działania te wynikają z założeń Narodowego Programu Zdrowia oraz zaleceń Światowej Organizacji Zdrowia i Komisji Europejskiej, wytycznych Departamentu Promocji Zdrowia, Biostatystyki i Analiz w Głównym Inspektoracie Sanitarnym, a także z sytuacji epidemiologicznej kraju i potrzeb zdrowotnych mieszkańców powiatu lipnowskiego i polegają na inicjowaniu, organizowaniu i prowadzeniu działalności edukacyjno informacyjnej w wybranych środowiskach.

- W roku 2014 realizowaliśmy szereg akcji i wiele programów oświatowych. Zakażenia HIV i zachorowania na AIDS potwierdzają celowość kontynuacji zadań ujętych w **Krajowym Programie Zwalczenia AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV**. Trudno jest określić poziom zagrożenia na terenie powiatu lipnowskiego, lecz oczywista jest konieczność prowadzenia działań profilaktycznych, szczególnie wśród młodzieży. Krajowy Program Zwalczenia AIDS i zapobiegania zakażeniom HIV (zorganizowano 18 szkoleń dla młodzieży i nauczycieli ze szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych. Szkolenia były prowadzone przez przedstawiciela KC ds. AIDS ,w których uczestniczyło 1059 osób),
- **Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu** - kolejny program skierowany do ogółu społeczeństwa realizowany przez pracownika Państwowej Inspekcji Sanitarnej, kadre pedagogiczną i medyczną placówek oświatowo-wychowawczych, młodzież, personel podmiotów leczniczych, pracowników placówek sportowo-rekreacyjnych. Jego realizacja odbywała się w ramach różnych kampanii i akcji, np. wspólnie ze Szkołą Podstawową

w Dobrzyniu nad Wisłą zorganizowano w szkole „Dzień profilaktyki”. W ramach przedsięwzięcia przeprowadzono konkurs plastyczny na ulotkę promującą niepalenie, pokazano prezentację multimedialną o szkodliwości palenia oraz przedstawiono krótki program połączony z doświadczeniem pokazującym negatywne skutki palenia. .

Realizowana była kolejna edycja Krajowego Programu Przedszkolnej Edukacji Antynikotynowej **„Czyste powietrze wokół nas”**. Warta podkreślenia jest współpraca z samorządami i Gminnymi Komisjami Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Podsumowanie programu „Czyste Powietrze wokół Nas”, które miało miejsce w Przedszkolu w Tłuchowie. W tym dniu było uroczyste rozdanie nagród oraz wystawa prac konkursowych. W szkołach podstawowych i gimnazjalnych realizowano III edycję programów profilaktyki palenia tytoniu pt. **„Znajdź właściwe rozwiązanie”** i pt. **„Nie pal przy mnie proszę!”**, w których uczestniczyło 3257 uczniów z 8 szkół podstawowych i 14 gimnazjalnych. Głównym ich celem jest zapobieganie paleniu tytoniu wśród uczniów tych szkół. Uczniowie uczestniczyli w zajęciach warsztatowych, na których wykonywali plakaty, układali wiersze i eseje, aforyzmy, krzyżówki.

Z okazji Światowego Dnia bez Papierosa 31 maja zorganizowano dla szkół podstawowych i gimnazjalnych konkurs na najciekawszą kampanię szkolną pod hasłem „Wolni od papierosa” Realizując **Program Ograniczenia Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w Polsce**, prowadzono monitoring przestrzegania palenia tytoniu w zakładach nauczania i wychowania, placówkach opieki zdrowotnej, zakładach pracy oraz zakładach gastronomicznych. Kontrolę w tym zakresie przeprowadzono w 550 obiektach, w tym: 93 w placówkach nauczania i wychowania, 95 w podmiotach leczniczych, 149 w zakładach pracy, 36 w zakładach gastronomicznych, 12 w pomieszczeniach obiektów sportowych, 104 w innych pomieszczeniach użytku publicznego, 43 w obiektach kultury i wypoczynku, 18 w obiektach służących obsłudze podróżnych. Zapisy ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych były realizowane we wszystkich skontrolowanych placówkach.

W celu zwiększenia wśród młodzieży szkolnej świadomości wpływu na zdrowie prawidłowego żywienia, opartego na zbilansowanej diecie i aktywności fizycznej, realizowaliśmy program edukacyjny **„Trzymaj Formę”** zainicjowany w 2006 roku przez Główny Inspektorat Sanitarny oraz Polską Federację Producentów żywności. Realizacja programu oparta jest na metodzie projektu i pozwala uczniom wspólnie z nauczycielami, rodzicami, środowiskiem lokalnym opracowywać własne sposoby

i formy propagowania zasad zdrowego stylu życia, zarówno w szkole jak i rodzinie. Adresatami programu „Trzymaj Formę” są uczniowie szkół podstawowych (klasy V i VI) i gimnazjalnych (klasy I-III) oraz ich rodzice. W roku szkolnym 2013/2014 program realizowało 2368 uczniów z 14 szkół gimnazjalnych oraz 140 uczniów kl. V i VI z 1 szkoły podstawowej.

Działania edukacyjne w niektórych szkołach zasługujące na wyróżnienie:

Zespół Szkół w Kikole:

- Ułożenie wiersza zawierającego hasło dotyczące zdrowego żywienia.
- Prezentacja multimedialna.
- Rozwiązywanie krzyżówek.
- Konkurs plastyczny.

- **Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnienia od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych** (zorganizowano 8 szkoleń i 1 konferencję dla szkół ponadgimnazjalnych, które prowadził Andrzej Olczyk certyfikowany Specjalista Terapii Uzależnień właściciel Akademii Pozytywnych Zmian, przewodniczący zarządu Stowarzyszenia Wolontariuszy RAZEM, Artur Muras – edukator HIV/AIDS, streetwalker, ponad 10 lat doświadczenia w prowadzeniu profilaktyki uzależnień i HIV/AIDS w Warszawie, Wrocławiu i Toruniu, członek Stowarzyszenia Wolontariuszy RAZEM. Spotkania te były zorganizowane dla nauczycieli, pedagogów, policji, władz i rodziców. Szkolenia te zostały sfinansowane Starostwo Powiatowe w Lipnie przez Miejsko i Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dobrzyniu nad Wisłą.

„ARS, czyli jak dbać o miłość?”

Dnia 29 maja 2014 roku odbyła się konferencja na temat palenia tytoniu w Zespole Szkół Technicznych w Lipnie, w której wzięli udział uczniowie tutejszej szkoły oraz Liceum Ogólnokształcącego w Lipnie. Dodatkowo zaproszono pedagogów szkolnych z powiatu lipnowskiego oraz przedstawicieli Urzędu Miasta w Lipnie, Starostwa Powiatowego w Lipnie, Policji i Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Lipnie. Konferencje prowadził Andrzej Olczyk – specjalista Terapii Uzależnień. W spotkaniu wzięły udział 132 osoby. Ponadto wystąpili inni zaproszeni goście: przedstawiciel Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – Mieczysław Jastrzębski, Anna Kozłowska – starszy aspirant, przedstawiciel Powiatowej Komendy Policji w Lipnie oraz Maria Płoszyńska – przedstawiciel Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Lipnie.

- **„Stop uzależnieniom!”**

Przeprowadzono 25 szkoleń w 14 gimnazjach dla 1942 uczniów, nauczycieli i rodziców. Szkolenia te zostały sfinansowane przez urzędy miast i gmin. Spotkania prowadzili, Andrzej Olczyk certyfikowany Specjalista Terapii Uzależnień, właściciel Akademii Pozytywnych Zmian, przewodniczący zarządu Stowarzyszenia Wolontariuszy RAZEM, Artur Muras – edukator HIV/AIDS, streetwalker, ponad 10 lat doświadczenia w prowadzeniu profilaktyki uzależnień i HIV/AIDS w Warszawie, Wrocławiu i Toruniu, członek Stowarzyszenia Wolontariuszy RAZEM.

WNIOSKI:

W 2014 r. w powiecie lipnowskim Państwowa Inspekcja Sanitarna aktywnie realizowała różnorodne działania zmierzające do poprawy i utrzymania zdrowia mieszkańców regionu. O zaangażowaniu tym świadczy realizacja wielu inicjatyw. Należy zaznaczyć, iż na ich powodzenie ogromny wpływ miało poparcie przedstawicieli władz lokalnych oraz partnerów współpracujących jednostek. Okazana w ten sposób hojność i dobroć jest dla nas dowodem, że zawsze możemy liczyć na wsparcie i pomoc. Starostwo Powiatowe w Lipnie i samorządy wspierają nasze działania we wszystkich szkołach, rozumieją sens działań profilaktycznych. Jesteśmy wdzięczni za współpracę Starostwu Powiatowemu w Lipnie i Urzędowi Miast i Gmin. Powyższe interwencje (programowe i nieprogramowe) spotkały się z aprobatą ich bezpośrednich realizatorów i adresatów. W 2014 roku pracownik pionu OZ czynił też wiele starań w pozyskiwaniu partnerów, sojuszników, aby przeprowadzić zadania związane z realizacją np. „Stop Uzależnieniom”, „Profilaktyka HIV/ AIDS” oraz „ARS jak dbać o miłość”. Dzięki wierze w powodzenie, konsekwentnemu działaniu, czerpaniu lekcji z drobnych niepowodzeń, koordynator pionu OZ działał w kierunku zwrócenia uwagi społeczeństwa, że właśnie zdrowie to najwyższa wartość w życiu każdego człowieka. Pracownik wzorem lat ubiegłych starał się chociaż w części przyczynić się do poprawy sytuacji zdrowotnej mieszkańców powiatu lipnowskiego.